

EUROPOS PARLAMENTAS

2004

2009

Plenarinio posėdžio dokumentas

A6-0080/2008

28.3.2008

PRANEŠIMAS

dėl Kinijos politikos ir jos įtakos Afrikai
(2007/2255(INI))

Vystymosi komitetas

Pranešėja: Ana Maria Gomes

TURINYS

	Psl.
PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS	3
AIŠKINAMOJI DALIS	21
UŽSIENIO REIKALŲ KOMITETO NUOMONĖ	26
TARPTAUTINĖS PREKYBOS KOMITETO NUOMONĖ.....	29
GALUTINIO BALSAVIMO KOMITETE REZULTATAI	36

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS

dėl Kinijos politikos ir jos įtakos Afrikai (2007/2255(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į ES ir Kinijos politinį dialogą, oficialiai pradėtą 1994 m., ir pripažindamas Kinijos, kaip galingos ateities pasaulio jėgos, statusą ir į todėl jai tenkančius ypač plataus masto tarptautinius įsipareigojimus,
- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą Tarybai ir Europos Parlamentui „Ilgalaikė politika, susijusi su Kinijos ir Europos santykiais“ (COM(1995)0279) ir 1997 m. birželio 12 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl ilgalaikės politikos, susijusios su Kinijos ir Europos santykiais¹,
- atsižvelgdamas į 2000 m. rugsėjo 8 d. Jungtinių Tautų (JT) Tūkstantmečio deklaraciją,
- atsižvelgdamas į Kinijos ir Afrikos bendradarbiavimo forumo (FOCAC) Pekino deklaraciją ir 2000 m. spalį jo priimtą Kinijos ir Afrikos bendradarbiavimo programą dėl ekonominės ir socialinės plėtros,
- atsižvelgdamas į Afrikos ir Europos aukščiausio lygio susitikimo, kurį organizavo Afrikos vienybės organizacija (OAU) ir ES, Kairo deklaraciją (2000 m.),
- atsižvelgdamas į 2001 m. Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) pranešimą „DAC gairės, tvirtos plėtros strategija, rekomendacijos dėl bendradarbiavimo plėtros srityje“,
- atsižvelgdamas į 2002 m. Afrikos Sąjungos (AS) steigiamąjį aktą ir 2001 m. Afrikos šalių vadovų priimtą dokumentą „Nauja Afrikos plėtros partnerystė“ (NEPAD), kuris pirmajame AS aukščiausio lygio susitikime buvo paskelbtas AS programa,
- atsižvelgdamas į Kinijos politikos dokumentus dėl ES (2003 m.)² ir dėl politikos Afrikoje (2006 m.)³,
- atsižvelgdamas į Komisijos politikos dokumentą „Bręstanti partnerystė – bendri interesai ir iššūkiai ES ir Kinijos santykiuose“ (COM(2003)0533), kuriam 2003 m. spalio 13 d. pritarė Taryba,
- atsižvelgdamas į ES ir Kinijos strateginę partnerystę, prasidėjusią 2003 m.,
- atsižvelgdamas į 2003 m. gruodį Adis Abeboje FOCAC priimtą veiksmų planą,
- atsižvelgdamas į Komisijos 2004–2007 m. strateginį planą dėl AS, kuris buvo patvirtintas

---

¹ OL C 200, 1997 6 30, p. 158.

² Pekinas, 2003 m. spalio, <http://www.china-un.ch/eng/xwdt/t88637.htm>.

³ Pekinas, 2006 m. sausio 12 d., http://www.gov.cn/misc/2006-01/12/content_156490.htm.

2004 m. liepos 7 d. Afrikos šalių ir vyriausybių vadovų aukščiausio lygio susitikime Adis Abeboje (Etiopija),

- atsižvelgdamas į Paryžiaus deklaraciją dėl pagalbos veiksmingumo, kurią 2005 m. kovo 2 d., po aukščiausio lygio forumo dėl pagalbos veiksmingumo, priėmė daugelis Europos ir Afrikos šalių, taip pat ir Kinija,
- atsižvelgdamas į 2005 m. liepos 8 d. G8 Gleneagles mieste priimtus Gleneagles įsipareigojimus,
- atsižvelgdamas į 2005 m. gruodžio 19 d. Tarybos išvadas dėl dokumento „ES ir Afrika: strateginės partnerystės link“,
- atsižvelgdamas į 2005 m. spalio 3 d. Bendrųjų reikalų ir išorės santykių tarybos (angl. GAERC) posėdyje priimtas išvadas, remiančias ES iniciatyvą dėl JT strategiją atitinkančios tarptautinės prekybos ginklais sutarties, kuri apibrėžtų privalomus bendrus pasaulio prekybos ginklais standartus¹,
- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą Tarybai ir Europos Parlamentui „ES ir Kinija: artimesnės partnerės, didesnė atsakomybė“ (COM(2006)0631) ir Komisijos darbo dokumentą „Artimesni partnerių ryšiai, didesnė atsakomybė Politikos dokumentas. ES ir Kinijos prekyba ir investicijos: konkurencija ir partnerystė“ (COM(2006)0632),
- atsižvelgdamas į 2006 m. rugsėjį Suomijoje įvykusį 9-ąjį ES ir Kinijos vadovų susitikimą ir į šio susitikimo pabaigoje priimtą bendrą deklaraciją,
- atsižvelgdamas į 2006 m. gruodžio 11 d. GAERC priimtas išvadas dėl Kinijos,
- atsižvelgdamas į JT chartiją ir JT Saugumo Tarybos rezoliuciją Nr. 1674 dėl civilių gyventojų apsaugos ginkluotų konfliktų metu (2006 m.),
- atsižvelgdamas į JT veiksmų programą dėl neteisėtai prekiaujamų šaulių ir lengvaisiais ginklais visų aspektų prevencijos, kovos su ja ir jos panaikinimo²,
- atsižvelgdamas į Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybių atstovų, Europos Parlamento ir Komisijos bendrą pareiškimą „Europos Sąjungos plėtros politika: Europos sutarimas“ (2006 m.)³
- atsižvelgdamas į savo 2006 m. rugsėjo 7 d. rezoliuciją dėl ES ir Kinijos santykių⁴
- atsižvelgdamas į Afrikos ir ES strateginę partnerystę ir bendrą Afrikos ir ES strategiją bei veiksmų planą (2007 m.) ir Afrikos ir ES partnerystę prekybos ir regioninės integracijos, taip pat mokslo, informacinės visuomenės ir kosmoso klausimais,
- atsižvelgdamas į pradžią iniciatyvos „ES ir Afrikos partnerystė infrastruktūros klausimais“

---

¹ Europos Sąjungos Tarybos 2678-asis posėdis, Liuksemburgas, 2005 m. spalio 3 d.

² JT dokumentas (A/Konf. 182/15), 2001 m. liepa, <http://disarmament.un.org/cab/poa.html>.

³ OL C46, 2006 2 22, p. 1.

⁴ OL C 305 E, 2006 12 14, p. 219.

(2007 m.), kurioje nurodomas poreikis investuoti į infrastruktūrą (transportas, energija, vanduo ir informacinės bei ryšių technologijos) sąsajas siekiant palengvinti tvarią plėtrą,

- atsižvelgdamas į ES ir Afrikos verslo forumo pareiškimą dėl antrojo ES ir Afrikos aukščiausio lygio susitikimo (2007 m.),
  - atsižvelgdamas į 2007 m. JT paskelbtą ataskaitą dėl tūkstantmečio tikslų įgyvendinimo vidutiniuoju laikotarpiu, kurioje konstatuota, kad Afrikos Sacharos regione nėra įgyvendinami jokie tūkstantmečio tikslai ir kad reikėtų padvigubinti kovos su skurdu Afrikoje pastangas, jei siekiama, kad iki 2015 m. būtų įgyvendintas tikslas dėl ypač skurdžiai gyvenančių asmenų skaičiaus sumažinimo perpus,
  - atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą Europos Parlamentui ir Tarybai „Nuo Kairo iki Lisabonos – naujoji ES ir Afrikos strateginė partnerystė“ (COM(2007)0357) ir į Europos Komisijos ir Tarybos sekretoriato bendrą dokumentą „Po Lisabonos: siekiant ES ir Afrikos strateginės partnerystės sėkmės“ (SEC(2007)856),
  - atsižvelgdamas į ES ilgalaikių ekonominių ir prekybinių santykių su Kinija strateginį dokumentą ir Daugiametę orientacinę programą 2007-2013 m.¹, pagal kurią ES skiriama vystymosi bendradarbiavimo pagalba Kinijai sudaro 128 mln. EUR,
  - atsižvelgdamas į 2007 m. lapkričio 28 d. bendrą pareiškimą, kuris buvo priimtas per Pekine vykusį 10-ąjį Kinijos ir Europos Sąjungos aukščiausio lygio susitikimą,
  - atsižvelgdamas į savo Darbo tvarkos taisyklių 45 straipsnį,
  - atsižvelgdamas į Vystymosi komiteto ataskaitą (A6-0080/2008),
- A. kadangi darnų vystymąsi Afrikoje gali smarkiai paskatinti arba neigiamai paveikti kylančios ekonomikos šalių, pvz., Kinijos, veiksmai,
- B. kadangi pirmiausia Afrikos valstybės atsakingos už jose esančių kitų valstybių piliečių, organizacijų ir vyriausybių poveikį Afrikos valstybių politikai, visuomenei, ekonomikai ir aplinkai,
- C. kadangi ES ir Kinija įsipareigojo prisidėti prie taikos ir saugumo Afrikoje bei jos darnaus vystymosi,
- D. kadangi ES yra svarbiausia paramos Afrikai teikėja ir jos prekybos partnerė; Kadangi Kinija pranešė, jog vis daugiau bendradarbiaus ekonomikos srityje ir teiks pagalbą, o iki 2010 m. galbūt taps svarbiausia Afrikos prekybos partnere,
- E. kadangi įgyvendinant Afrikos tvaraus vystymosi strategiją būtina užtikrinti, jog šioje veikloje dalyvaujantys ne Afrikos veikėjai nepakenktų vystymuisi; kadangi todėl palankiai vertina Afrikos Sąjungos darbo grupės dėl Afrikos strateginių partnerysčių su augančios ekonomikos šalimis steigimą,

---

¹ http://ec.europa.eu/external_relations/china/csp/index.htm.

- F. kadangi reikėtų teigiamai vertinti iniciatyvas, skatinančias dialogą su Afrika, pvz., Kinijos ir Afrikos, taip pat Europos Sąjungos ir Afrikos aukščiausio lygio susitikimus, Kinijos ir Afrikos bendradarbiavimo forumą (angl. FOCAC), Europos Sąjungos ir Afrikos partnerystę, Europos Sąjungos ir Afrikos priemonės taikai, energijos ir vandens tiekimui užtikrinti, Europos Sąjungos ir Afrikos partnerystę infrastruktūros srityje, pagal Kotonu susitarimą¹ rengiamus ir kitus Europos Sąjungos, Kinijos ir Afrikos organizacijų dialogus,
- G. kadangi 2006 m. lapkričio mėn. Pekine vyko trečiasis Kinijos ir Afrikos bendradarbiavimo forumo (angl. FOCAC) aukščiausio lygio susitikimas ir jame priimta deklaracija, kurioje skelbiama, kad Kinija ir Afrika užmezgė „naujos rūšies strateginę partnerystę“; kadangi vykdant bendradarbiavimą galima spręsti su globalizacija susijusius uždavinius ir skatinti bendrą vystymąsi, tačiau į jį neįtrauktos daugelis Taivaną pripažinusių Afrikos valstybių;
- H. kadangi Kinija yra nuolatinė Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos narė ir todėl turi ypač prisidėti užtikrinant taiką ir saugumą pasaulyje; kadangi ES palankiai vertina Kinijos įsipareigojimus pagal įvairias daugiašales, pvz., Jungtinių Tautų, Tarptautinės darbo organizacijos, Tarptautinio valiutos fondo, Pasaulio banko, Pasaulio prekybos organizacijų iniciatyvas ir Kioto protokolą,

Tvarus vystymasis

- I. kadangi ES įsipareigojo iki 2015 m. oficialios vystymosi pagalbos (OVP) lygį padidinti iki 0,7 proc. bendrojo vidaus produkto (iki 2010 m. jis turėtų siekti 0,56 proc.) ir mažiausiai 50 proc. Europos oficialios vystymosi pagalbos skirti Afrikai; kadangi 20 mlrd. EUR oficialios vystymosi pagalbos iš dešimtojo Europos plėtros fondo (2008–2013 m.) skirta į Pietus nuo Sacharos esančioms šalims; kadangi ES 350 mln. EUR skyrė Afrikos taikos priemonei, 5,6 mlrd. EUR – 2008–2013 m. Europos Sąjungos ir Afrikos partnerystei infrastruktūros srityje; kadangi ES labai daug prisideda prie tarptautinių taikos palaikymo misijų Afrikoje, Pasaulinio kovos su AIDS, tuberkulioze ir maliarija fondo ir kitų žemyno vystymuisi svarbių tarptautinių iniciatyvų,
- J. kadangi Kinijos veiklos Afrikoje ir susidomėjimo ja daugėja; kadangi nuo 2005 m. Kinija teikia aiškia paramą į Pietus nuo Sacharos esančioms Afrikos šalims ir žada jos teikti dar daugiau: 2006–2009 m. žada Afrikai teikti dvigubai daugiau pagalbos; kadangi Kinija pažadėjo įsteigti 5 mlrd. JAV dolerių Kinijos ir Afrikos plėtros fondą, kad būtų galima skatinti Kinijos įmones investuoti į Afriką,
- K. kadangi Kinija taip pat gali teikti finansinę paramą ir tai apsunkena ES galimybę taikyti tam tikrus kriterijus Afrikos šalių vyriausybėms siekiant, kad jos vykdytų politikos reformas,
- L. kadangi Kinija per 25 metus 400 mln. savo gyventojų padėjo įveikti didelį skurdą ir todėl turi svarbios patirties, kuri galėtų būti naudinga Afrikos šalims; kadangi dabar Kinijoje

---

¹ Partnerystės susitarimas tarp Afrikos, Karibų jūros bei Ramiojo vandenyno grupės valstybių ir Europos bendrijos bei jos valstybių narių, pasirašytas 2000 m. birželio 23 d. Kotonu (OL L 317, 2003 12 15, p. 3). Susitarimas su paskutiniais pakeitimais, padarytais AKR ir EB Ministrų Tarybos sprendimu Nr. 1/2006 (OL L 247, 2006 9 9, p. 22).

didėja socialinė ir ekonominė nelygybė ir neramina blogėjanti aplinkos būklė, o politinės teisės ir pagrindinės laisvės ir toliau labai ribojamos ir Kinijoje beveik nėra darbo standartų ir valdymo atskaitomybės,

M. kadangi Kinijos pastangos vystomojo bendradarbiavimo su Afrikos šalimis srityje yra džiuginančios, ypač pagalba ligoninių, mokyklų statybai ir geresnei susisiekimo infrastruktūrai;

Energija ir gamtos ištekliai

N. kadangi Kinijos ekonomika auga ir ji teisėtai siekia vystymosi, iš tiesų reikia daugiau gamtos ir energijos išteklių, o jais apsirūpinti ji gali besivystančiose šalyse, ypač Afrikoje,

O. kadangi dėl Kinijos ir kitų suinteresuotųjų valstybių paklausos žaliavų turinčių Afrikos valstybių padėtis rinkoje gerėja,

P. kadangi norėtų, kad Kinijos veikla Afrikoje apimtų ne tik šalis, kurios įdomios energetikos politikos aspektu, bet ir būtų apsvarstyta, kaip bendradarbiauti su visomis Afrikos valstybėmis;

Q. atkreipia dėmesį į tai, kad per pastaruosius ketverius metus maždaug 40 proc. visos padidėjusios pasaulinės naftos paklausos sudarė Kinijos naftos poreikis; pabrėžia, kad 30 proc. Kinijos žaliavinės naftos importuojama iš Afrikos; pabrėžia, kad tikėtina, jog Kinijos priklausomybė nuo importuojamos naftos ir toliau didės, o iki 2010 m. ji importuos 45 proc. viso reikiamo naftos kiekio; pabrėžia, kad didėjantis Kinijos energijos poreikis ir jos noras toliau didinti energijos importą paskatino Kiniją ieškoti naftos tiekėjų Afrikos valstybėse,

R. kadangi Kinijos naftos importas 1995–2005 m. padidėjo beveik penkis kartus ir pagal įvežamos naftos kiekį Kinija tapo antrąja pasaulio importuotoja, o pagal importo iš Afrikos kiekį susilygino su ES; kadangi manoma, jog Kinijos valstybinė naftos įmonė kontroliuoja 60–70 proc. Sudano naftos gamybos; kadangi 2006 m. Angola buvo didžiausia Kinijos naftos tiekėja; kadangi Kinija jau importuoja apie 28 proc. naftos ir dujų iš Pietus nuo Sacharos esančių Afrikos šalių; kadangi manoma, kad Afrikos naftos eksportas į Kiniją ateinančiais metais didės,

S. kadangi užsienio šalys ar įmonės, naudodamos Afrikos gamtos išteklius, galėtų skatinti vystymąsi, tačiau taip pat galėtų išseikvoti išteklius, pakenkti valdymui, sudaryti sąlygas korupcijai, ypač ten, kur korupcija jau paplitusi, padidinti socialinę nelygybę, sudaryti su makroekonomikos stabilumu susijusių sunkumų ir sukelti arba padidinti konfliktą, todėl gali būti labai sunku mažinti skurdą ir siekti tvaraus vystymosi,

Prekyba, investavimas ir infrastruktūra

T. kadangi importas iš Afrikos sudaro 9 proc. ES importo; pusė šio importo yra produktai, susiję su energetika, 23 proc. – pramonės gaminiai ir 11 proc. – maisto produktai ir žemės ūkio produkcija; kadangi ES eksportas į Afriką sudaro 8,3 proc. ES eksporto, 78 proc. šio eksporto susiję su įrengimais, cheminėmis medžiagomis ir pramonės gaminiiais; kadangi Pietų Afrika yra didžiausia ES prekybos partnerė (importas ir eksportas); kadangi Europos

prekybos su Afrika mastas ir toliau mažėja, nors ES tebėra svarbiausia jos prekybos partnerė,

- U. kadangi ES yra svarbiausia Kinijos prekybos partnerė ir daugiausia joje investuoja taip pat kadangi Kinija yra antroji pagal svarbą Europos Sąjungos prekybos partnerė; kadangi dialogui su Kinija dėl demokratijos reformų, žmogaus teisių laikymosi ir teisinės valstybės principų neturi būti skiriama mažiau dėmesio negu prekybos ir ekonominių ryšių plėtojimui,
- V. kadangi Kinijos ekonomika per pastaruosius keletą metų augo ypač sparčiai – vidutiniškai 9 proc. per metus ir Kinija tapo pirmaujančia eksportuotoja; kadangi Kinija vėl tapo didžiausia pasaulio ekonomikos šalimi, iš esmės pakito prekybos srautų ir tarptautinių rinkų padėtis; kadangi norėdama palaikyti šią plėtrą Kinija tapo grynąja naftos, taip pat daugelio kitų žaliavų bei prekių, importuotoja ir dėl Kinijos naftos poreikio labai padidėjo visų rūšių naudingųjų iškasenų ir žemės ūkio produktų kainos,
- W. kadangi Kinijos Liaudies Respublika turi teisę su ES ir jos valstybėmis narėmis teisėtomis konkurencijos sąlygomis dalyvauti tarptautinėse rinkose,
- X. kadangi Kinijos ekonomika per pastaruosius dvidešimt metų sparčiai vystėsi, ir tai, apskritai, darė didelę įtaką ES ir Kinijos prekybos ir ekonominiams santykiams; nuo 1978 m. bendros dvišalės prekybos apimtys padidėjo daugiau nei šešiasdešimt kartų ir 2005 m. sudarė 210 milijardų eurų; 9-ojo dešimtmečio pradžios ES prekybos perteklius 2005 m. tapo deficitu, kuris sudarė 106 milijardus eurų, o tai pats didžiausias ES prekybos su bet koku partneriu deficitas; dabar Kinija yra antra pagal dydį (po JAV) ES prekybos partnerė; 2000 m. ES ir Kinija pasirašė dvišalį rinkos atvėrimo susitarimą ir tai buvo svarbus Kinijos stojimo į PPO proceso etapas; Kinijai įstojus daugeliu aspektų pakito pasaulinės prekybos modeliai,
- Y. kadangi apie 3,6 proc. Kinijos importo yra iš Afrikos, o Afrikai tenka 2,8 proc. Kinijos eksporto; kadangi Kinijos prekybos su Afrika apimtys nuo 2 mlrd. JAV dolerių 1999 m. padidėjo iki maždaug 39,7 mlrd. JAV dolerių 2005 m.; kadangi Kinija dabar yra trečia pagal svarbą Afrikos prekybos partnerė; kadangi aišku, kad Afrika tampa nauja Kinijos ekonomikos plėtros zona, kuri labai veiksmingai sieja „pagalbos mainais už naftą“ strategijas su užsienio politikos priemonėmis;
- Z. kadangi manoma, kad Afrikos ir Kinijos prekyba išaugo nuo 4 mlrd. JAV dolerių 1995 m. iki 55 mlrd. JAV dolerių 2006 m. ir Kinija iki 2010 m. siekia padidinti ją iki 100 JAV dolerių; kadangi 2007 m. Kinijos bankas „Exim“ pranešė savo ketinimą per trejus ateinančius metus skirti 20 mlrd. JAV dolerių prekybos ir infrastruktūros finansavimui Afrikoje; kadangi Kinija pažadėjo per trejus metus Afrikoje suteikti 3 mlrd. JAV dolerių lengvatiniams paskoloms ir 2 mlrd. JAV dolerių lengvatiniams pirkimo kreditams; kadangi Kinija pažadėjo labiau atverti savo rinką Afrikai ir iš mažiausiai išsivysčiusių su Kinija diplomatinių ryšių turinčių Afrikos šalių nuliniu tarifu įvežamų prekių skaičių padidinti nuo 190 iki 440 ir įsteigti nuo trijų iki penkių prekybos ir ekonominio bendradarbiavimo zonų Afrikoje per ateinančius trejus metus,
- AA. kadangi ES ir Kinija yra Pasaulio prekybos organizacijos narės ir todėl turi laikytis tam tikrų teisių ir įsipareigojimų; be to, kadangi daugelis iš šių įsipareigojimų Kinijoje vis dar

taikomi ir įgyvendinami nepakankamai,

- BB. kadangi reikėtų atsižvelgti į tai, kad Kinija Afrikoje apsirūpina ne tik energija ir žaliavomis, bet ir maisto produktais, nes ši šalis ateityje tikisi didinti maisto produktų importą,
- CC. kadangi Europos ir Afrikos santykiai ateityje priklausys nuo ekonominių partnerystės susitarimų sėkmės ar nesėkmės,
- DD. kadangi Kinija užuot Afrikos šalims teikusi vystomąją pagalbą teikia kreditus ir todėl kyla įsiskolinimo grėsmė,
- EE. kadangi atsižvelgiant į Kinijos veiklą vėl svarbu nagrinėti, kaip gerinti infrastruktūrą ir finansavimą,
- FF. kadangi Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos duomenimis 50 proc. viešųjų darbų projektų Afrikoje vykdo Kinijos rangovai; kadangi Kinijos projektus Afrikoje dažniausia vykdo vien Kinijos darbuotojai,
- GG. kadangi ir Kinijos gyventojams turėtų būti svarbu reikalauti gero valdymo siekiant tam tikro investicijų ir teisinės apsaugos lygio smunkančioje ekonomikoje,
- HH. kadangi Kinija įdarbindama savo darbuotojus Afrikoje suteikia Kinijos prekybininkams galimybę ilgam laikui įsitvirtinti Afrikos rinkoje ir daryti įtaką Afrikos ekonomikai,
- II. kadangi valstybei priklausančios Kinijos bendrovės, investuodamos į Afrikoje gali sau leisti didesnę riziką; kadangi Kinijos energijos bendrovė „CNOOC Ltd.“ paskelbė apie jūroje esančio naftos telkinio Nigerijoje 45 proc. dalies įsigijimą už 2,27 mlrd. JAV dolerių,
- JJ. kadangi 2007 m. Kinija įsteigė fondą „China Investment Cooperation Ltd.“, kurio aktyvai sudaro 200 mlrd. JAV dolerių ir kuris šiuo metu yra šeštas pagal dydį nepriklausomas turto fondas pasaulyje,

Aplinkos apsauga

- KK. kadangi Kinijoje išmetamo anglies dioksido (CO₂) kiekis jau yra arba greitai bus didžiausias pasaulyje ir Kinijos gyventojai yra tiesioginės šių teršalų aukos; kadangi taip pat Europos Sąjungoje išmetamo CO₂ kiekis vienas didžiausių pasaulyje ir Europos gyventojai taip pat jaučia šių teršalų poveikį; kadangi 2007 m. Heiligendame vykusiame didžiojo aštuoneto šalių aukščiausio lygio susitikime buvo pažadėta iki 2050 m. išmetamų teršalų kiekį sumažinti 50 proc., kadangi ES ir Kinija nustatė ir kitus su išmetamų teršalų mažinimu ir atsinaujinančia energija susijusius tikslus; kadangi manoma, kad Afrikos žemynas labiausiai kentės dėl blogėjančios aplinkos būklės, miškų nykimo ir klimato kaitos,
- LL. kadangi reikėtų atsižvelgti į tai, kad Kinija prisidėjo prie Kioto protokolo ir Nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos konvencijos; kadangi Kinija turi vertingos patirties, kaip kovoti su miškų nykimu ir dykumų plitimu,

MM. kadangi manoma, kad daugiau nei pusė ypač pažeidžiamuose, taip pat ir Centrinės Afrikos, regionuose atliekamų medienos ruošos darbų yra neteisėti; kadangi Kinija kaltinama tuo, kad jai tenka didžiausia atsakomybė dėl to, kad pastaruoju metu pasaulyje plinta neteisėta medienos ruošta, kadangi manoma, jog, pvz., 90 proc. medienos gaminių iš Pusiaujo Gvinėjos į Kiniją įvežama neteisėtai,

Valdymas ir žmogaus teisės

NN. kadangi nors Kinija skelbia, kad jos „nepriklausoma taiki užsienio politika“ pagrįsta „penkiais taikaus koegzistavimo principais“ ir darnos koncepcija, ji nėra nešališka, kaip matyti Afrikos šalyse, kuriose Kinija kritikuojama ir net pastebimas priešiškas Kinijos atžvilgiu; kadangi Kinijos naftos ir kalnakasybos darbuotojai buvo užpulti, pagrobti ar nužudyti Zambijoje, Nigerijoje ir Etiopijoje; kadangi Kinija norėtų, kad ji būtų laikoma atsakinga pasaulio jėga ir reiktų atsižvelgti į tai, kad ji pasinaudojo savo įtaka skatindama Sudano vyriausybę sutikti, kad į Darfūrą būtų įleistos bendros Jungtinių Tautų ir Afrikos Sąjungos pajėgos; kadangi Kinija, kaip nuolatinė Saugumo Tarybos narė, gali turėti didelę įtaką siekiant išvengti konfliktų, tarpininkauti juose ir juos spręsti,

OO. kadangi nors Kinijoje ir padaryta su kai kuriomis socialinėmis ir ekonominėmis teisėmis ir laisvėmis susijusi pažanga, joje vis dar nepakankamai laikomasi pagrindinių žmogaus teisių, įskaitant teisę į gyvybę, į teisingą bylos nagrinėjimą, į saviraišką, susirinkimų laisvę, kitų socialinių, ekonominių ir kultūrinių teisių, įskaitant darbo teises; kadangi nepakankama pagarba žmogaus teisėms ypač akivaizdi santykiuose su Tibeto gyventojais; kadangi tai turi įtakos Kinijos įvaizdžiui ir veiklai kitose šalyse, ypač Afrikoje, kur be demokratinės atskaitomybės, nesilaikant žmogaus teisių ir įstatymų neįmanomas vystymasis ir geras valdymas,

PP. kadangi reiktų atsižvelgti į tai, kad Kinija įvykdė svarbiausius Kimberley proceso sertifikavimo schemų dėl tarptautinės prekybos neapdorotais deimantais reikalavimus ir parengė atsakingo elgesio gaires medienos apdorojimo įmonėms,

QQ. kadangi reiktų atsižvelgti į tai, kad Kinija ratifikavo Jungtinių Tautų konvenciją prieš korupciją, nors korupcija lieka didelė Kinijos problema ir turi labai didelės įtakos provincijų ir vietos lygmenimis siekiant centrinės vyriausybės politikos tikslų ir standartų; kadangi ši praktika daro įtaką Afrikos šalims, į kurias investuoja Kinija ir Kinijos įmonės ir dėl to dažnai didėja korupcija ir sudaromos geresnės sąlygos korumpuotiems režimams praturtėti ir išlaikyti valdžią, taip slopinant gerą valdymą, atskaitomybę ir teisės aktų galią, kadangi labai svarbu griežtai laikytis Jungtinių Tautų konvencijos prieš korupciją nuostatų siekiant skatinti gerą valdymą, atskaitomybę ir teisinės valstybės principų laikymąsi,

Taika ir saugumas

RR. kadangi Europos, Kinijos ir kitų šalių ginklų eksportuotojai kursto ginkluotus konfliktus Afrikoje ir taip labai trukdo vystymuisi; kadangi valstybės narės iki šiol nėra teisiškai įpareigosotos laikytis Europos Sąjungos elgesio kodekso dėl ginklų eksporto taisyklių ir netinkamai kontroliuoja į Afriką įvežamus ar per ją vežamus ginklus,

SS. kadangi Kinijai tenka ypatinga atsakomybė, nes ji yra viena iš didžiausių pasaulio ginklų

eksportuotojų ir nuolatinė JT Saugumo Tarybos narė,

TT. kadangi Kinijos įprastinės ginkluotės, šaulių ir lengvųjų ginklų eksporto srityje trūksta skaidrumo; kadangi tarptautinė organizacija „Amnesty International“ neseniai paskelbė, kad Kinija „pavojingai atlaidi“ ginklų eksporto atžvilgiu; kadangi Kinija atsakinga už tai, kad daug ginklų įvežama į šalis, kuriose kyla konfliktai, ir už Jungtinių Tautų embargo Darfūro, Liberijos ir Demokratinės Kongo Respublikos atvejais nepaisymą,

UU. kadangi reikėtų atsižvelgti į tai, jog lyginant su visomis nuolatinėmis Saugumo Tarybos narėmis Kinija siunčia antrą pagal dydį Jungtinių Tautų taikos sergėtojų skaičių taikos palaikymo misijoms Afrikoje dalyvauti ir išsiuntė jau daugiau nei 3000 trupių,

1. pabrėžia būtinybę stiprinti ES politikos kryptį Afrikos šalyse poveikį, t.y. užtikrinti pažadų ir įsipareigojimų vykdymą; atsižvelgdamas į tai pabrėžia Lisabonos sutarties, kuri deramai apima su vystymusi susijusias problemas ir politikos kryptis, svarbą stiprinant ES išorės santykių politikos veiksmingumą ir darną;
2. reikalauja, kad ES parengtų darnią strategiją, kuri padėtų atsakyti į naujus iššūkius, iškilusius teikiančioms pagalbai Afrikai kylančios ekonomikos šalims, pvz., Kinijai, ir apimtų įvairių valstybių narių ir ES institucijų koordinuotą požiūrį; pabrėžia, kad tokiu atsaku neturi būti mėginama kopijuoti Kinijos metodų ir tikslų, nes jie nebūtinai atitinka ES vertybes, principus ir ilgalaikius interesus; pažymi, kad šis atsakas turėtų būti integruotas į ES dialogą su AS ir į santykius su visais Afrikos partneriais; pabrėžia, kad ES ir Kinija turėtų pradėti vystomosios politikos dialogą siekiant kartu diskutuoti dėl metodų ir tikslų, tačiau, kad ES ir toliau turėtų laikytis savo požiūrio vykdydama vystomąjį bendradarbiavimą;
3. reikalauja, kad ES taip pat konkuruodama su kitomis paramą teikiančiomis valstybėmis išlaikytų aukštus reikalavimus ir skatintų gerą valdymą, taip pat reikalauja laikytis žmogaus teisių; ragina Europos Sąjungą siekti konkurencinio pranašumo teikiant kokybiškesnius pasiūlymus, pvz., statyti modernius, aplinką tausojančius žaliavų perdirbimo įrenginius, taip pat įdarbinti ir mokyti vietos darbuotojus; pažymi, kad šių pasiūlymų rengimas taip pat turėtų būti integruotas į ES dialogą su AS ir į santykius su visais Afrikos partneriais, ypač įgyvendinant Bendrąją ES ir Afrikos strategiją ir jos veiksmų planą;
4. džiaugiasi Kinijos pasiryžimu praktiškai bendradarbiauti su Afrikos šalimis jų neglobojant; pažymi, kad tai pragmatiškas bendradarbiavimas; todėl apgailestauja, kad Kinija bendradarbiauja su Afrikos represinio režimo valstybėmis; atkreipia dėmesį į tai, jog būtų pageidautina, kad bendradarbiavimas apimtų politines sąlygas ir daugiau dėmesio būtų skiriama žmogaus teisėms bei aplinkos apsaugos standartams;
5. ragina Europos Sąjungą ir Kiniją kai tik įmanoma diskutuoti, kaip vystyti ir rengti atsakingas Afrikos strategijas siekiant skatinti tvarų vystymąsi ir Tūkstantmečio vystymosi tikslų; pabrėžia, kad svarbu rengti konstruktyvius daugiašalius dialogus, kuriuose dalyvautų atitinkami žemyno veikėjai, ypač Afrikos Sąjungos ir Naujosios Afrikos vystymosi partnerystės atstovai; šiuo tikslu ragina įsteigti Afrikos partnerystės forumą, kuriame dalyvautų visi svarbiausi paramos teikėjai ir investuotojai;

6. reikalauja, kad ES ir Kinija padidintų paramą NEPAD, kuri yra Afrikos darnaus vystymosi strategijos varomoji jėga, ir palaikytų Afrikos regionines organizacijas, AS, Panafrikos Parlamentą (PAP) ir Afrikos valstybių nacionalinius parlamentus ir vyriausybes, kad būtų stiprinama jų lyderystė įgyvendinant šią strategiją; ragina ES padėti stiprinti Afrikos šalių gebėjimus, kad būtų užtikrinta darni paramos teikėjų ir investuotojų veikla, o užsienio investicijų skatintų tvarią plėtrą;
7. pabrėžia Parlamento norą pradėti dialogą su Kinijos nacionaliniu liaudies kongresu, PAP ir Afrikos valstybių nacionaliniais parlamentais, skirtą darniam vystymuisi skatinti ir jų kontrolės priemonėms stiprinti;
8. prašo ES paraginti Kiniją, kaip nuolatinę JT Saugumo Tarybos narę, laikytis savo įsipareigojimų, taip pat ir „įsipareigojimą ginti“, pripažįstant, kad Kinijos įtakos išlaikymas Afrikoje, kuris pats savaime, nepaisant visų ketinimų laikytis „nesikišimo politikos“, daro realų poveikį, įskaitant politinį, priimančiose šalyse;
9. ragina Europos Sąjungą atsižvelgti į Afrikos valstybių ir AS nuomones vertinant Kinijos poveikį Afrikai; pabrėžia, kad ES turėtų vengti apibendrinančio požiūrio į Kinijos vaidmenį, kad ji Kinijos atžvilgiu turėtų taikyti atvirą ir konstruktyvų požiūrį ir neturėtų taikyti Europos modelių ir požiūrio;

Darnus vystymasis

10. ragina Europos Sąjungą tęsti dialogą su Afrika ir Kinija siekiant bendros naudos ir taip pat kad juose būtų atsižvelgiama į Afrikos poreikius, Afrikos šalių ir gyventojų interesus, kad vystomasis bendradarbiavimas būtų veiksmingesnis ir darnesnis, kad būtų galima numatyti konkrečius bendradarbiavimo būdus ir skatinti partnerius bei vengti atskirų veiksmų; siūlo Europos Sąjungai, Afrikos Sąjungai ir Kinijai įsteigti patariamąją grupę siekiant skatinti darnią ir veiksmingesnę įvairių vystomojo bendradarbiavimo veiklą; ragina Europos Sąjungą, Kiniją ir Afriką įdiegti visuotinę sistemą konkrečioms veiksmų projektams įgyvendinti siekiant spręsti bendrus klausimus, pvz., prisitaikymo prie klimato pokyčių, atsinaujinančios energijos, žemės ūkio, vandens ir sveikatos srityse;
11. ragina ES ir valstybes nares stiprinti santykius su Afrikos šalimis vykdant pagalbos įsipareigojimus ir skiriant prioritetą Tūkstantmečio vystymosi tikslams įgyvendinti; džiaugiasi, kad EB parama padidėjo 6 proc. ir 2006 m. 15 valstybių narių paramos teikė 2,9 proc. daugiau nei 2005 m., tačiau apgailestauja, kad 15 valstybių narių visiems regionams teikiama oficiali vystymosi pagalba (ODA) mažėja ir 2005 m. ODA sudarė 0,44 proc. bendrųjų nacionalinių pajamų, o 2006 m. – 0,43 proc.; taip pat apgailestauja, kad keturioms valstybėms narėms 2006 m. nepavyko pasiekti 0,33 proc. bendrųjų nacionalinių pajamų tikslo ir dar daugiau, taip pat to jos būtų nepasiekusios, jei skolų mažinimas ir kiti punktai, kurie neatitinka turimų lėšų besivystančiosioms šalims, būtų buvę išskaityti iš oficialios vystymosi pagalbos skaičiaus;
12. primena, kad įgyvendindamos vystymosi politiką ir Europos Sąjungą, ir Kinija visų pirma turėtų siekti mažinti ir panaikinti skurdą;
13. ragina, kad aukšto rango Europos Sąjungos ir valstybių narių vyriausybės atstovai būdami, lankydami ir rengdami diskusijas Afrikoje ir Europos Sąjungoje pasiektų platesnę

visuomenę;

14. prašo ES stiprinti nesusaisytos pagalbos įsipareigojimus ir paraginti Kiniją teikti nesusaisytą pagalbą Afrikos partneriams, užtikrinant, kad ekonominės sąlygos, susietos su tarptautinėmis subsidijomis ir paskolomis, nepakenks darniam vystymuisi; šiuo atžvilgiu ragina, kad Europos Sąjunga skatintų Kiniją plėsti Afrikos vietos darbo rinką, o ne siūsti į ją tūkstančius Kinijos darbuotojų;
15. prašo ES paraginti Kiniją panaudoti savo patirtį sveikatos srityje, kad būtų gerinamos Afrikos viešosios sveikatos sistemos siekiant užtikrinti tvarų vystymąsi ir remti iniciatyvas siekiant įveikti su skurdu susijusias pandemijas, kurios niokoja Afriką, t.y. ŽIV/AIDS, maliarijai ir tuberkuliozei;
16. ragina Europos Sąjungą įsitraukti į konstruktyvų Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos Vystymosi pagalbos komiteto dialogą su Vystymosi pagalbos komitetui nepriklausančiais naujaisiais paramos teikėjais, įskaitant Kiniją, siekiant skatinti juos priimti Vystymosi pagalbos komiteto gaires ir standartus ar atitinkamas nuostatas ir laikytis Paryžiaus deklaracijos dėl pagalbos veiksmingumo principų;
17. ragina Europos Sąjungą skatinti Kiniją įsteigti specialią pagalbos instituciją siekiant padėti Kinijai kaupti pagalbos teikimo patirtį, taip pat kad ji įsipareigotų pateikti skaidrias ataskaitas apie pagalbos biudžeto naudojimą; ragina Europos Sąjungą, jei reikia, padėti Kinijai kaupti šią patirtį;
18. skatina Europos Sąjungos ir Afrikos šalis kviešti Kinijos atstovus dalyvauti dvišaliuose ir daugiašaliuose paramos teikėjų koordinavimo susitikimuose;
19. ragina Europos Sąjungą skatinti Kiniją prisidėti sprendžiant Afrikos demografinius klausimus: šiuo klausimu atkreipia dėmesį į tai, kad gyventojų skaičius daugelyje Afrikos teritorijų auga greičiau nei ekonomika ir kad, kaip siūloma Jungtinių Tautų visuomenės ir plėtros tarptautinės konferencijos, įvykusios 1994 m., ataskaitoje, siekiant pakeisti padėtį reikėtų, pvz., gerinti seksualinę ir reproduktyvinę sveikatą;
20. pabrėžia, kad bet kuri tarptautinė vystymosi partnerystė turėtų būti nukreipta į žmones, nes darnus vystymasis galimas tik atsiradus veikliai pilietinei visuomenei; pabrėžia, kad moterys ir mažumos arba pažeidžiamos žmonių grupės turėtų būti ypač remiamos ir vertinamos kaip svarbios veikiančiosios vystymosi jėgos ir kad asociacijų laisvė ir pliuralistinė žiniasklaida yra būtinos vystymosi sąlygos, kurias turi remti tokios partnerystės;

Energija ir gamtiniai ištekliai

21. mano, kad, atsižvelgiant į Kinijos veiklą Afrikoje, vykdant Europos Sąjungos užsienio politiką energetikos srityje didesnis dėmesys turėtų būti skiriamas bendradarbiavimui su Afrika; norėtų, kad Afrika ir Europos Sąjunga aktyviai bendradarbiautų energetikos politikos srityje;
22. pripažįsta skaidraus gamtinių išteklių valdymo svarbą kaupiant pajamas, reikalingas vystytis ir skurdui mažinti, užtikrinant tiekimo stabilumą ir užkertant kelią su ištekliais

susijusiems konfliktams bei nestabilumui daug išteklių turinčiose šalyse; prašo ES paraginti daug gamtinių išteklių turinčias Afrikos šalis prisijungti prie EITI (Gavybos pramonės šakų skaidrumo iniciatyvos) ir teikti EITI sustiprintą politinę, finansinę ir techninę paramą, siekiant, inter alia, suteikti galimybę pilietinei visuomenei laisvai ir veiksmingai dalyvauti gavybos pramonės šakų skaidrumo iniciatyvose; ragina ES aktyviai bendradarbiauti su Kinijos vyriausybe ir Kinijos bendrovėmis, kad jos būtų skatinamos remti EITI; ragina ES palaikyti pasiūlymą išplėsti EITI iniciatyvos sritį, kad ji apimtų ir kitus gamtinius išteklius, pvz., medieną, tai pat apimtų vyriausybių įplaukas, susijusias su paskolomis, „prižiūtomis“ prie turimų gamtos išteklių;

23. mano, kad ypač svarbu, jog ES paragintų visus politinių galių turinčius veikėjus bei Afrikoje veikiančius tarptautinius investuotojus griežtai laikytis gavybos pramonei taikomų socialinių ir aplinkos apsaugos taisyklių, kurias 2002 m. nustatė Pasaulio bankas;
24. ragina, kad ES, remdama iniciatyvas, skirtas Afrikos šalių biudžeto skaidrumui didinti, aktyviai skatintų skaidrumą ne tik pajamų surinkimo, bet ir už gamtinius išteklius gautų įplaukų paskirstymo srityje; reikalauja ES skatinti visų paramos teikėjų „atsakingą skolinimą“, kad iš daug gamtinių išteklių turinčių paramos gavėjų, anksčiau susijusių su blogu valdymu ir korupcija, būtų reikalaujama imtis konkrečių žingsnių didinant įplaukų valdymo skaidrumą, kuris turėtų būti humanitarinės pagalbos sričiai nepriklausančios pagalbos teikimo sąlyga; ragina Europos Sąjungą Kotonu susitarimo 96 ir 97 straipsnius griežčiau taikyti daug gamtinių išteklių turinčioms šalims, taip pat pradėti dialogą su Kinija ir kitais paramos teikėjais, kad imantis tam tikrų veiksmų būtų galima veiksmingiau taikyti atitinkamas priemones; pabrėžia, kad vykdydama savo vystymosi programas ir projektus ES turėtų rodyti skaidrumo ir gero valdymo pavyzdį;
25. ragina Europos Sąjungą skatinti imtis griežtesnių neteisėtos prekybos mediena ir dramblio kaulu kontrolės; ragina Europos Sąjungą propaguoti ES miškų teisės aktų vykdymo, miškų valdymo ir prekybos mediena (angl. FLEGT) veiksmų plane išdėstytus principus ir skatinti Kiniją taikyti panašius principus savo medienos importui iš Afrikos siekiant stabdyti neteisėtą prekybą mediena ir skatinti tvarų miškų valdymą; ragina Komisiją uždrausti iš neteisėtų šaltinių gaunamos medienos ir jos gaminių importą į Europos Sąjungą siekiant neskatinti Kinijos eksportuojamų baldų gamybai naudoti iš neteisėtų Afrikos šaltinių gaunamą medieną; ragina Komisiją plėsti derybų dėl savanoriškų trečiųjų šalių partnerystės susitarimų sritį; ragina Europos Sąjungą skatinti stiprinti panašias iniciatyvas, pvz., Afrikos ir Azijos miškų teisės aktų vykdymo, miškų valdymo ir prekybos mediena veiksmų planus;
26. ragina ES remti tarptautinių susitarimų dėl energijos išteklių gavybos arba žvalgyimo sudarymą, į kuriuos būtų įtrauktos nuostatos dėl leidimų suteikimo ir sutarčių sąlygų, pagal kurias numatyti lėšų srautai vyriausybėms, skaidrumo, taip pat išlyga dėl pelno dalies, kuri turėtų būti skirta vietinių bendruomenių plėtrai;
27. ragina Europos Sąjungą ir Kiniją bendrais veiksmais spręsti neteisėtos prekybos gamtos ištekliais problemą, taip pat bendrai apibrėžti „konfliktinius šaltinius“ ir įsteigti tarptautinę ekspertų grupę, kad būtų galima vystyti daugiašales strategijas šiam klausimui nagrinėti;
28. ragina Europos Sąjungą ir Kiniją daugiau investuoti į atsinaujinančius energijos šaltinius, nes taip būtų galima gerinti blogėjančią aplinkos būklę ir spręsti klimato kaitos problemas

ir išvengti dėl išteklių, pvz., naftos, stygiaus kylančių konfliktų;

Prekyba, investicijos ir infrastruktūra

29. nurodo, kad prekybos įvairinimas apskritai yra pagrindinis veiksnys, norint visose Afrikos valstybėse pasiekti realaus ekonomikos augimo; pabrėžia, kad Kinijos produktų eksportas į Afriką neturėtų trukdyti Afrikos pramonės plėtrai arba panaikinti šios pramonės konkurencingumo;
30. ragina ES ir Kiniją sudaryti sąlygas Afrikai išsigelbėti iš „prekių deficito liūno“ ir skatinti ją iš žaliavas tiekiančio regiono tapti žaliavas perdirbančiu ir paslaugas teikiančiu regionu; apgailestauja dėl Komisijos nelankstumo sudarant Ekonominės partnerystės susitarimą (EPS) su Afrikos, Karibų jūros ir Ramiojo vandenyno (AKR) šalimis ir yra susirūpinęs dėl to, kad šiomis naujosiomis sąlygomis gali pablogėti AKR šalių padėtis; atsižvelgdamas į tai, ragina ES skatinti visas dalyvaujančias šalis, t.y. valstybes nares ir kylančios ekonomikos šalis – paramos teikėjas, pvz., Kiniją, įvairinti prekybą ir investicijas, suteikti Afrikos gyventojams galimybę naudotis šiuolaikinėmis technologijomis, griežtinti tarptautines sąžiningos prekybos taisykles, atverti pasaulinę rinką Afrikos produktams, sumažinti mokesčius Afrikoje perdirbtoms prekėms, remti prekybos palengvinimą, skatinti regioninę integraciją Afrikoje ir palengvinti Afrikos gyventojams piniginių perlaidų sąlygas;
31. ragina ES reformuojant savo Bendrąją žemės ūkio politiką ir lengvinant Afrikos šalių produktų patekimą į ES rinką didinti ekonominę įtaką Afrikos vystymuisi; ragina ES ir Kiniją reformuojant savo žemės ūkio politiką labiau atsižvelgti į Afrikos žemės ūkio sektoriaus vystymosi galimybes, sudaryti geresnes sąlygas žemės ūkio produktams iš Afrikos įvežti, o žemės ūkio produktų eksporto srityje ypatingą dėmesį skirti tam, kad nebūtų trukdoma vystyti maitinimą ir užimtumą užtikrinančią Afrikos žemės ūkio gamybą;
32. ragina Europos Sąjungą ir Kiniją labiau skatinti sąžiningą pasaulio prekybą siekiant darnesnės prekybos ir vystymosi politikos; labiau didinti gamintojų ir darbuotojų pasaulio prekybos prekėmis dalį, gerinti galimybes Afrikos gaminiams patekti į pasaulio rinkas ir mažinti įvežimo muitus gataviems Afrikos produktams; ragina Kinijos Liaudies Respublikos vyriausybę ir Europos Sąjungą rengti tokią eksporto strategiją, kurią taikant nebūtų trukdoma gaminti prekes Afrikoje ekologiškai ir socialiai tvariomis sąlygomis;
33. ragina Kiniją teikiant kreditus atsižvelgti į tai, kad daugelis besivystančių šalių dėl to įsiskolino ir atsidūrė sunkioje padėtyje, ir nekartoti ankstesnių kreditų teikėjų klaidų;
34. džiaugiasi, kad dėl Pasaulio prekybos organizacijos ir tarptautinės viešosios nuomonės spaudimo Kinija nusprendė nuo 2008 m. sausio 1 d. gerinti socialinės teisės aktus ir darbuotojų teises, ir pabrėžia, kad taikant daugiau įpareigojančių socialinių teisės aktų Kinijoje turėtų būti daroma teigiama įtaka Kinijos veiklai Afrikoje;
35. pabrėžia, kad Afrikai svarbu parengti savo strategiją Kinijos atžvilgiu; pažymi, kad tokia strategija ypač svarbi stiprinant Kinijos ir Afrikos prekybos santykių abišališkumą; pabrėžia, kad taikant šią strategiją būtina užtikrinti aktyvesnę Afrikos darbininkų dalyvavimą Afrikoje vykdomuose Kinijos projektuose, didesnę Kinijos norą įdiegti

technologijas ir geresnį tipiškų Afrikos eksporto gaminių, pvz., kavos, kakavos ir odos dirbinių, patekimą į Kinijos rinkas;

36. rekomenduoja Komisijai derybose su Kinija reikalauti, kad į partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimą būtų įtrauktas naujas prekybos skyrius, įtvirtinti privalomi nuostatai, susiję su Tarptautinės darbo organizacijos taikomais pagrindiniais darbo standartais, įmonių socialine ir aplinkos apsaugos atsakomybe, nuostatomis dėl apsaugos nuo socialinio ir aplinkosauginio dempingo, Tarptautinės darbo organizacijos rekomendacijomis dėl tinkamo darbo, taip pat laikytis tarptautiniuose susitarimuose dėl žmogaus teisių numatytų reikalavimų;
37. pabrėžia, kad investuojant į infrastruktūrą ir statant gamyklas svarbu įdarbinti vietos gyventojus sąžiningomis finansinėmis sąlygomis; siūlo aktyviau gerinti darbuotojų kvalifikaciją ir taikyti stipendijų sistemą bei sudaryti sąlygas apykaitinei migracijai; siūlo į pagalbą pasitelkti daugiau Afrikos išeivių, įgijusių aukštą kvalifikaciją, ir sudaryti palankesnes sąlygas užsienyje gyvenantiems afrikiečiams pervesti pinigus į Afriką;
38. supranta, kokį teigiamą vaidmenį informacinės ir ryšių technologijos vaidina remiant plėtrą, konkurencingumą ir kuriant darbo vietas; rekomenduoja Komisijai vykdyti Afrikos ir Europos programas labiau atsižvelgiant į informacinių ir ryšių technologijų pajėgumų didinimą mažosiose ir vidutinėse įmonėse viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės pagrindu siekiant užtikrinti, kad bus kuriamos institucijos ir politikos kryptys, skirtos investicijoms, naujovių ir technologijų perdavimui palengvinti;
39. ragina ES ir Kiniją teikti paramą AS ir NEPAD atliekant poveikio aplinkai vertinimus ir skaičiuojat su užsienio investicijų projektais Afrikoje susijusias skurstantiesiems palankaus augimo galimybes, ypač energetikos ir infrastruktūros srityse, taip pat kuriant skaidresnę sutarčių skyrimo ir viešųjų išlaidų sistemą; pabrėžia, kad svarbus ilgalaikis Afrikos šalių viešųjų išlaidų, t.y. lėšų, gautų (išbraukta) dėl paskutinio prekių kainų augimo, energijos žvalgymo pasiekimų ir užsienio investicijų srautų, paskirstymo planavimas ir siūlo Europos Sąjungai ir Kinijai šiuo atžvilgiu tikslingai padėti vystyti atitinkamus administracinius pajėgumus;
40. ragina Europos Sąjungą vykdant bendrus projektus su Kinija ir Afrika, ypač siekiant vystyti energijos naudojimo, transporto ir infrastruktūros sritis, kartu su Afrikos Sąjungos ir Naujosios Afrikos vystymosi partnerystės atstovais skatinti laikytis bendrų taisyklių dėl įsipareigojimų ir investavimo;
41. ragina Europos Sąjungą ir Kiniją investuoti į mokymą ir švietimą Afrikoje, nes kvalifikuoti darbuotojai – didesnio nepriklausomo vystymosi pagrindas;
42. ragina Europos Sąjungą plėsti pastarojo Europos Sąjungos ir Afrikos verslo forumo veiklą ir rengti darnų veiksmų planą siekiant skatinti Europos investicijas į Afriką ir jų įvairovės;
43. pripažįsta, kad dėl atvirų arba slaptų Kinijos projektų subsidijavimo ir Kinijos vyriausybės (arba valstybei visiškai priklausančių bendrovių) pasiūlymų, dėl didesnių išlaidų, susijusių su aukštesniais socialiniais ir ekonominiais standartais, kurių nesilaiko konkurentai iš Kinijos, dėl Kinijos paramos, dėl kurios Europos bendrovėms neleidžiama prisijungti prie Kinijos lėšomis finansuojamų projektų, dėl Europos bendrovių ribotos prieigos prie

finansavimo ir apsaugos nuo investicinės rizikos priemonių Europos ekonominėms investicijoms egzistuoja nepalankios konkurencijai sąlygos;

Aplinka

44. atsižvelgia į Kinijos veiksmų Afrikoje ekologinį poveikį; ragina Kiniją būti atsakinga aplinkos prižiūrėtoja ir Kinijoje, ir Afrikoje;
45. ragina ES skatinti Kinijos eksporto kredito įstaigas, įskaitant Eksporto-importo banką, vykdyti nuolatinius infrastruktūros projektų Afrikos šalyse, pvz., užtvankų, kelių ir kasyklų, poveikio aplinkai vertinimus;
46. palankiai vertina Komisijos iniciatyvą su mažiausiai išsivysčiusiomis šalimis ir mažų salų besivystančiomis valstybėmis sukurti Pasaulinį klimato kaitos aljansą ypatingą dėmesį skiriant bendradarbiavimui prisitaikymo prie klimato kaitos srityje; ragina Europos Sąjungą pakviesti Kiniją dalyvauti svarbiausiose aljanso veiklos srityse, pvz., kartu rengti dialogus dėl nelaimių grėsmės mažinimo ir prisitaikymo prie klimato kaitos, kur bendradarbiauti labai svarbu, nes Kinija yra svarbiausia paramos teikėja ir investuotoja Afrikoje, dažnai investuojanti į didelius infrastruktūros projektus, kurie gali turėti ypatingą poveikį klimato kaitai;
47. ragina daugiau lėšų skirti prisitaikymui prie klimato kaitos ir taikyti sistemą, pagal kurią indėlio dydis priklausytų nuo praeityje išmestų teršalų kiekio bei ekonominio pajėgumo ir lėšos nebūtų nukreiptos nuo dabartinio paramai skirto biudžeto; todėl ragina Europos Sąjungą remti tarptautinius geriau koordinuotus ir papildomus veiksmus, kad būtų skirta finansinių išteklių ir investicijų, skirtų remti švelninančias ir prisitaikymo priemones Afrikoje, ypač gerinti prieigą prie tinkamų, nuspėjamų ir tvarių finansinių išteklių, finansinės ir techninės paramos, kad būtų galima geriau vertinti prisitaikymo išlaidas ir padėti nustatyti finansinius poreikius, teikti naujus ir papildomus išteklius, taip pat oficialias ir lengvatines lėšas; ragina teikiant bet kokią paramą kiek galint vengti administracinių kliūčių; ragina vykdyti veiksmingą rezultatų stebėseną;
48. ragina ES įsitraukti į daugiašales diskusijas su AS valstybėmis narėmis ir Kinija bei su pilietine visuomene dėl aplinkos būklės blogėjimo ir klimato kaitos pasaulinių grėsmių ir paspartinti įgyvendinti įsipareigojimus pagal Balio veiksmų plano susitarimą, pasirašytą 2007 m. gruodžio 15 d. Balyje per 13-ąją šalių konferenciją ir kuris yra laikotarpio po 2012 m. programa;
49. ragina ES vadovauti mažinant klimato pokyčius, pradėti taikyti „skubos programą“ ir teikti plačią pastaruoju metu taikomas biudžeto eilutes papildančią finansinę paramą ekologiškoms technologijoms vystyti ir augančios ekonomikos, ir besivystančiose šalyse, tačiau pripažįsta skirtingus jų poreikius; ypač ragina Europos Sąjungą teikti lėšų, kad būtų galima perduoti pigias, ekologiškas technologijas Afrikos šalims; pripažįsta, kad svarbu skirti daugiau lėšų technologijoms perduoti siekiant iki 2009 m. įgyvendinti susitarimą dėl pasaulinės klimato kaitos sistemos po 2012 m.;
50. ragina Europos Sąjungą ir Kiniją užtikrinti, laikantis Balio veiksmų plano nuostatų, kad šių šalių, ypač energijos išteklių žvalgybos, projektai Afrikoje būtų tvarūs aplinkos apsaugos atžvilgiu ir derėtų su Balio veiksmų planu;

51. pripažįsta, kad Vakarų valstybėms tenka atsakomybė dėl prekybos ir vartojimo bei didėjančios Kinijos gamtos išteklių paklausos Afrikoje ir dėl didėjančio pramonės objektų išmetamo CO₂ kiekio besivystančiose šalyse; ragina Europos Sąjungą į trišalio bendradarbiavimo su Kinija ir Afrika darbotvarkę įtraukti prekybos ir klimato teisingumo klausimą; taip pat ragina Europos Sąjungą stiprinti priemones siekiant skatinti socialiniu ir aplinkos apsaugos atžvilgiu atsakingą vartojimą (taip pat ženklinti gaminius, kad būtų galima matyti gaminio poveikį aplinkai per visą jo egzistavimo laikotarpį: nuo gamtos išteklių išgavimo iki gamybos ir transportavimo);
52. ragina Europos Sąjungą palaikyti glaudesnę tarptautinę bendradarbiavimą, ypač su Kinija, siekiant skatinti skubiai imtis prisitaikymo veiksmų – būtent vertinti pažeidžiamumą, nustatyti, kurių veiksmų imtis pirmiausia, įvertinti finansinius poreikius, vystyti pajėgumą ir atsakomąsias strategijas, įtraukti prisitaikymo veiksmus į sektorių ir nacionalinius planus, konkrečius projektus ir programas, veiksmus siekiant aktyviau įgyvendinti prisitaikymo veiksmus ir kitais būdais siekti klimatui atsparaus vystymosi ir atsižvelgti į tai, kad skubiai ir nedelsiant reikėtų vystyti šalis, kurioms turi neigiamos įtakos įvairūs klimato pokyčiai, pvz., Afrikos šalis, kurios ypač kenčia nuo sausras, dykumų plitimo ir potvynių;
53. ragina Europos Sąjungą stiprinti dialogą su Afrika ir Kinija bei vystyti bendrą požiūrį siekiant spręsti tokias aplinkos apsaugos problemas, kaip miškų nykimas, dykumų plitimas, susiskaldymas, biologinės įvairovės mažėjimas ar nykimas, dirvožemio derlingumo mažėjimas bei vandens ir oro tarša; ragina Europos Sąjungą skatinti veiksmingai naudoti energiją, ekologiškas technologijas, valdyti riziką, diegti išankstinio įspėjimo sistemą ir atsakingą industrializaciją bei vartojimą;

Geras valdymas ir žmogaus teisės

54. ragina Kinijos valdžios institucijas palaikant santykius su Afrika gerbti demokratijos ir gero valdymo principus bei žmogaus teises;
55. ragina, kad ES santykiuose su Afrikos šalių vyriausybėmis, kurios kliudo įgyvendinti demokratiją ir pažeidžia žmogaus teises, veiktų nuosekliai laikydamosi savo vertybių, principų ir įsipareigojimų pagal Kotonu susitarimą ir nesuteiktų joms teisės kontroliuoti pagalbos, biudžeto paramos bei investicijų procedūrų; reikalauja ES užtikrinti, kad tokiais atvejais humanitarinė arba kitokia pagalba būtų teikiama per vietos pilietinės visuomenės organizacijas ir padėtų stiprinti jų pajėgumus; ragina ES reikalauti, kad taip pat veiktų ir kiti pagrindiniai paramos teikėjai, pvz., Kinija, kurie yra įsipareigoję pagal JT tarptautines žmogaus teisių konvencijas, susitarimus ir teisės aktus;
56. pabrėžia, kad nors svarbu laikytis, pvz., suverenumo, nuosavybės ir suderinamumo principų, Kinijos investicijos nekeliant išankstinių sąlygų tose Afrikos šalyse, kurios blogai valdomos despotiškų režimų, skatina tolesnius žmogaus teisių pažeidimus ir demokratijos proceso stabdymą bei trukdymą pripažinti gerą valdymą, įskaitant teisės aktus ir korupcijos kontrolę, ateityje; atsižvelgdamas į tai pabrėžia, kad svarbu, jog ES teiktų didelę paramą vyriausybėms, institucijoms ir pilietinės visuomenės veikėjams, kurie skatina gerą valdymą ir pagarbą žmogaus teisėms Afrikoje, t.y. nacionaliniams parlamentams, vystymosi ir žmogaus teisių organizacijoms, laisvai žiniasklaidai ir antikorupeiniams organams ir kt.;

57. ragina ES pakviesti visas šalis paramos teikėjas ir šalis paramos gavėjas laikytis Tarptautinių finansinių institucijų (TFI; angl. IFI) nustatytų gairių ir skaidrumo standartų; reikalauja, kad ES įtikintų Kinijos valdžios institucijas paraginti nacionalinius bankus patvirtinti Ekvatoriaus principus dėl socialinių ir aplinkosaugos standartų;
58. reikalauja ES paraginti Kiniją pasirašyti OECD konvenciją dėl kovos su kyšininkavimu ir užtikrinti jos vykdymą ne tik Kinijoje, bet ir plėtojant santykius su Afrikos šalimis;
59. ragina Europos Sąjungą skatinti visas valstybes nares ir Kiniją dalyvauti pastaruoju metu rengiamose pasaulio iniciatyvose siekiant sudaryti geras sąlygas turtui susigrąžinti taikant Jungtinių Tautų konvencijos dėl korupcijos V skirsnį, taip pat neseniai pradėtoje bendroje Pasaulio banko ir Jungtinių Tautų Narkotikų kontrolės ir nusikalstamumo prevencijos biuro (angl. UNODC) Pavogto turto susigrąžinimo iniciatyvoje;
60. ragina Europos Sąjungą skatinti Kiniją ratifikuoti Tarptautinės darbo organizacijos konvencijas, kurių ji dar nepatvirtino, ir užtikrinti jų įgyvendinimą besivystančiose šalyse visose Kinijos investuotojų, įmonių, ekspertų ir darbuotojų veiklos srityse, ypač Afrikoje;
61. ragina Europos Sąjungą skatinti vystyti tarptautines ir teisiškai įpareigojančias elgesio normas dėl gero valdymo, saugių ir tinkamų darbo sąlygų, bendros socialinės atsakomybės ir aplinkos apsaugos veiklos bei remti bendrą atskaitomybę;

Taika ir saugumas

62. ragina ES teisiškai privalomą priemonę, susijusią su ginklų eksportu, taikyti pasauliniu lygmeniu;
63. ragina ES paskatinti Kiniją didinti jos nacionalinio ginklų eksporto kontrolės režimo skaidrumą: užtikrinti, kad JT įprastinės ginkluotės registrai būtų pateikiamos visos ataskaitos dėl eksporto, ir gerinti jos ginklų eksporto kontrolės taisykles, kad būtų sustabdytas ginklų perdavimas į šalis ir regionus, ypač Afrikos, kuriuose nuolat pažeidžiamos tarptautinės žmogaus teisės ir humanitarinė teisė;
64. ragina ES išlaikyti ginklų embargą Kinijai, kol Kinija tęs ginklų eksportą ginkluotosioms pajėgoms ir karinėms grupuotėms šalyse, daugiausia Afrikos, kuriose nuolat vyksta aštrūs konfliktai ir nuolat šiurkščiai pažeidinėjamos žmogaus teisės;
65. ragina ES ir Kiniją sustabdyti prekybinius sandorius dėl ginklų su vyriausybėmis, pvz., Kenijos, Zimbabvės, Sudano, Čado, Kongo Demokratinės Respublikos, Etiopijos, Eritrėjos ir Somalio vyriausybėmis, kurios yra atsakingos už žmogaus teisių pažeidimus, dalyvauja konfliktuose arba yra ant karo slenksčio; ragina Europos Sąjungą ir Kiniją nustoti, neleisti ir uždrausti perduoti ginklus ginkluotiems nevalstybiniais veikėjams, kurie kelia grėsmę žmogaus teisėms, politiniam stabilumui ir tvariam Afrikos žemyno vystymuisi;
66. ragina ES ir toliau remti tarptautinę teisiškai įpareigojančią Prekybos ginklais sutartį, nustatančią prekybos įprastine ginkluote standartus, kuri yra rengiama JT lygiu;
67. ragina Europos Sąjungą ir Kiniją remti iniciatyvas, kurioms vadovauja Afrika, pvz.,

nuolatinės parengties ginkluotąsias pajėgas ir pasinaudojimą saugumą užtikrinančiomis regionų organizacijomis;

68. ragina ES paskatinti Kiniją toliau didinti dalyvavimą JT ir AS taikos palaikymo misijose Afrikoje ir labiau prisidėti aprūpinant kovinius būrius, kai tai reikalinga pagal JT įgaliojimus;
69. ragina Europos Sąjungą įtraukti Kiniją nagrinėjant asmenų saugumo klausimus, ypač įprastinio nusiginklavimo, demobilizavimo, reintegravimo, ginklų susekamumo, išminavimo ir saugumo sektoriaus reformų srityse; ragina spręsti netradicinius saugumo klausimus, pvz., susijusius su gamtos nelaimėmis, pabėgėliais dėl klimato ar ekonomikos sąlygų, šalies viduje perkeltaisiais asmenimis ir migrantais, narkotikais ir užkrečiamomis ligomis;
70. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Komisijai ir Tarybai, Kinijos Liaudies Respublikos vyriausybei ir Kinijos nacionaliniam liaudies kongresui, Afrikos Sąjungai, NEPAD, PAP ir Kinijos ir Afrikos bendradarbiavimo forumui (FOCAC).

AIŠKINAMOJI DALIS

Kinijos augimas ir jos sambūvio politika

Įspūdingas Kinijos ekonomikos augimas, kuris nuo 1990 m. vidutiniškai siekė 10 proc. per metus, padarė šalį ketvirtą pagal dydį pasaulio ekonomika ir didžiausia pasaulyje užsienio valiutos atsargų turėtoja. Kartu Kinija tebėra besivystanti šalis, kurioje esama didžiulių socialinių ir ekonominių skirtumų, nedemokratinio valdymo, pagrindinių laisvių ir žmogaus teisių suvaržymų ir rimtų aplinkosaugos problemų.

Kinija, siekdama patenkinti augimo poreikius, patvirtino sambūvio politiką. Ar Kinijos veržimasis į Afriką paskatins suklestėjimą, pagrįstą abiem pusėm naudingą lygiateisių partnerių bendradarbiavimu, ar Afrikos gamtiniai išteklių bus panaudoti Kinijos naudai pakenkiant darniam Afrikos šalių vystymuisi? Be to, Kinija, plėtodama išorės santykius, gali eksportuoti savo blogiausią praktiką, įskaitant korupciją, netinkamą kreditavimą, darbo teisių ir aplinkosaugos standartų nesilaikymą. Ką tokiu atveju turėtų daryti ES?

„Pekino safaris“: gamtinių išteklių paieška

Kinijos ryšiai su Afrika buvo sparčiai plėtojami 10-ajame dešimtmetyje. 2000 m. sukurtas Kinijos ir Afrikos bendradarbiavimo forumas pritarė ambicingiems planams. 2006-ieji dėl Pekino pareiškimų apie investicijas ir pagalbos buvo pavadinti Kinijos „Afrikos metais“.

Pavyzdžiui, Kinija pažadėjo vien tik Kongo Demokratinei Respublikai (vienai iš daugiausiai naudingųjų iškasenų pasaulyje turinčių šalių) suteikti 5 mlrd. JAV dolerių dydžio paskolą keliams, geležinkeliams, ligoninėms ir universitetams statyti.

Kokie Kinijos sambūvio politikos Afrikoje strateginiai stimulai? Pirmiausias ir svarbiausias – nafta. 2003 m. Kinija tapo antrąja pagal dydį naftos vartotoja pasaulyje; manoma, kad Kinijos naftos poreikis iki 2025 m. išaugs dvigubai. Apie 30 proc. naftos žaliavos Kinija importuoja iš Afrikos, o Afrikos naftos eksportas į Kiniją siekia 50 proc. 2006 m. didžiausias tiekėjas į Kiniją buvo Angola, po jos – Sudanas ir Kongo Respublika. Be to, Kinija ieško ir kitų gamtinių išteklių (urano, vario, kobalto, geležies, statybinės medienos ir t.t.) bei naujų rinkų. Galiausiai Kinija siekia stiprinti politinę įtaką, taikyti vieningą Kinijos politiką ir tapti pasauline jėga.

Afrikos žemynas ypač patrauklus, nes daugelis Afrikos šalių, kurioms trūksta pajėgumų žvalgyti ir kontroliuoti nacionalinius išteklius, dažnai yra priklausomos nuo užsienio bendrovių žinių ir investicijų, be to, jose mažai teisinių apribojimų ir konkurencijos.

Pietų–Pietų bendradarbiavimas ar neokolonializmas? Kinijos įtaka Afrikai

Pekinas Kinijos ir Afrikos tarpusavio ryšius vadina abiem pusėm naudingą lygiateisių partnerių bendradarbiavimu. Remdamasi savo kovos su skurdu, kurios metu iš skurdo išgelbėta milijonai piliečių, patirtimi, Kinija propaguoja alternatyvų valstybės valdomo

vystymosi modelį, kuris gali būti patrauklus šalyse, kuriose žlugo Vakarų skatintos neoliberalios reformos ir kuriose daugybė valdovų labai trokšta centralizuotos valdžios.

Iki šiol dėl Kinijos ir Afrikos bendradarbiavimo Kinija iš šio kontinento ėmė pirkti daugiau žaliavų, tuo padidindama atitinkamų prekių kainas ir paaštrindama konkurenciją. Be to, Kinija pagelbėjo savo „draugams“ Afrikoje investicijomis į ypač reikalingų infrastruktūrų statybą. Vis dėlto pasigirsta vis daugiau nusiskundimų, kad Afrikoje Kinijos valdomose bendrovėse smunka gamyba, mokami žemi atlyginimai, sudarytos baisios darbo sąlygos ir nesilaikoma saugos standartų.

Atrodo, jog Kinijos dėmesys sutelktas tik į daug žaliavų turinčias šalis. Jos visai nedomina daugybė kitų Afrikos šalių. Be to, kainų kilimas naudingas daug žaliavų turinčias šalims, tačiau skaudžiai atsiliepią likusiai Afrikos daliai. Kainos nebus aukštos amžinai.

Į Afrikos šalių rinkas patenka pigios kiniškos prekės. Tai suteikia galimybę vietiniams gyventojams naudotis naujausiomis technologijomis (pvz., mobiliaisiais telefonais) ir sutaupyti pragyvenimui skirtų lėšų (pvz., drabužiams). Kita vertus, dėl pigių prekių kenčia Afrikos pramonės įmonės: bankrutuoja ir atleidžia darbuotojus, didina bedarbių armiją. Tai ypač ryškiai matyti tekstilės sektoriuje (vadinamasis Kinijos tekstilės cunamis), kuriame dėl aplinkos ir socialinio dempingo iškreipiama konkurencija.

Pagal DAC kriterijus Kinijos parama ir investicijos dažniausiai nebūtų laikomos pagalba. Smarkiausiai išgarsintas 5 mlrd. JAV dolerių Kinijos ir Afrikos vystymosi fondas iš tikrųjų daugiausia skirtas Kinijos bendrovėms ir jų projektams Afrikoje remti. Kinijos pagalba ir investicijos dažnai susietos su tam tikromis sąlygomis, kurių viena – darbuotojų iš Kinijos dalyvavimas. Siekiant ilgalaikių bendradarbiavimo susitarimų žaliavų tiekimo srityje, Afrikos šalių vyriausybės taip pat gali kilti sunkumų dėl Kinijos paskolų ir bevaisių pastangų, kad pagalba būtų teikiama laikantis žmogaus teisių, demokratijos ir gero valdymo principų, nes tai mažina šių šalių tinkamumą tarptautinių finansų institucijų finansavimui gauti.

Kinijos investicijos ir paramos planai, matyt, patrauklūs partneriams iš Afrikos. Jiems taip pat patinka, kad Kinija turi veto teisę JTST. Vis dėlto ši partnerystė galėtų būti daug vaisingesnė, jei Afrika sugebėtų pasiekti, jog būtų įgyvendinti sąžiningų sandorių ir tinkamo gauto kapitalo valdymo principai. Afrikos šalys gali padidinti derybų svarumą derėdamosi bendrai. Tai išryškina tam tikrų organizacijų, pvz., AU arba NEPAD, svarbą.

Neteisėti išteklių gavybos būdai, kurių priežastis – Afrikos šalių vyriausybių kontrolės gavybos pramonėje stoka, turi būti iškelti viešumon ir tinkamai įvertinti. Afrika turėtų skatinti EITI taikymo srities plėtrą, t.y. pereiti nuo principo „skelbiu, kiek moku“ prie principo „skelbiu, kam darau žalą“.

Kinija, darydama poveikį aplinkai, toliau neteisėtai importuoja iš Afrikos medieną ir dramblio kaulą. Be to, kai kurie Kinijos vykdomi projektai, pvz., Merowe užtvanka Sudane, yra ypač žalingi aplinkai.

Saugumo ir taikos srityje Kinija išplėtė karinį bendradarbiavimą su keletu Afrikos režimų. Sudanas ir Zimbabvė – pagrindiniai ginklų iš Kinijos importuotojai. Siekiant, kad Kinija laikytųsi savo, kaip nuolatinės JT Saugumo Tarybos narės, įsipareigojimų, būtina raginti, jog

ji pereitų nuo paramos centralizuotoms valstybės struktūroms prie paramos žmonių saugumui užtikrinti. Turėdama didelę kariuomenę, Kinija turėtų gerai suprasti įsipareigojimo ginti svarbą.

Daug kritikos, skirtos Kinijos veiksams, tam tikru laipsniu atspindi ir ankstesnes bei dabartines Vakarų klaidas dėl: prekybos taisyklių ir apsauginių subsidijų, ginklų tiekimo, dvigubų standartų ir t.t., be to, Vakarų apetitas pigiems daiktams iš Kinijos taip pat pasitarnavo tam, jog Kinija šiuo metu tapo pasaulio dirbtuve – rykšte gamtos ištekliams. Europiečiai neturėtų vaidinti „gerųjų“, nes Afrikos šalys turi pagrindo nepasitikėti ir įtarti juos tiek pat, kiek ir kinus. Afrikos šalių vadovai siekia žengti koja kojon su pramonės pažanga, dėl kurios susidaro tam tikrų su tarša susijusių išlaidų. Afrikiečiai ragina nutraukti tarpusavio kaltinimų maratoną ir kartu (ES, Afrikai ir Kinijai) bendradarbiauti ir skatinti tvarią Afrikos plėtrą. Kinija parodė, jog ji jautriai reaguoja į tarptautinės bendruomenės lūkesčius.

Kinijos užsienio politika: nuo „verslas yra verslas“ iki tylios revoliucijos

Kinija deklaruoja nepriklausomą užsienio politiką, paremtą suverenumo ir nesikišimo principais, ir vadina savo veiklą Afrikoje grynu verslu. Tai reiškia, kad pagalba ir paskolos Afrikos šalių vyriausybėms turėtų būti teikiamos be jokių paslėptų užmačių. Vis dėlto nederėtų pamiršti Kinijos laikysenos Taivano ir Dalai Lamos atžvilgiu. Iš tiesų Kinijos veikla Afrikoje turi politinį pobūdį. Nors ir deklaruoja „prekybos, o ne politikavimo“ principą, ji ne tik nesilaiko neutralumo, bet ir teikia kai kuriems Afrikos diktatoriams politinę ir finansinę paramą, kuri leidžia jiems išlikti valdžioje.

Pvz., Sudanas ir Zimbabvė pradėjo bendradarbiauti su Kinija sustiprėjus tarptautinei šių režimų kritikai. 2004 m. Angola nutraukė derybas su IMF, kai Kinija pasiūlė jai 2 mlrd. JAV dolerių paskolą, tvirtą finansinį kozirį valdantiejiems prieš naujus rinkimus, be sąlygų dėl korupcijos arba skaidrumo.

Taigi vis labiau stiprėja Kinijos „intervencijos“ į Afriką kritika. Kinijos atstovai buvo užpulti Nigerijoje, Etiopijoje ir Nigeryje. Sunkiausias iki šiol nusikaltimas įvyko 2007 m. balandį, kai Ogaden partizanai, užpuolę naftos gamybos įrenginį Rytų Etiopijoje, nužudė devynis kinus ir 65 etiopus. Užsienio bendrovės buvo įspėtos, kad nebendradarbiautų su Etiopijos vyriausybe vietinių gamtos išteklių gavybos srityje. Įvyko ir daugiau incidentų, kurie parodė Kinijai, kad nėra politiškai neutralių sutarčių dėl naftos ar rūdų. Afrikoje įvyko ir keli prieš Kiniją nukreipti maištai.

Daugėjant problemų, Kinija supranta, kad jas reikia spręsti. Geriausiais pavyzdys – Sudanas. Kinija grasino vetuoti JTST rezoliuciją dėl Darfuro, siekdama apginti savo ekonominius interesus Chartume, tačiau, kai tarptautinė bendruomenė pagrasino boikotuoti Olimpines žaidynes, Pekinas paskyrė specialųjį atstovą (2007 m. balandį), o Kinijos spaudimas Chartumui privertė jį priimti Anano planą. Pekinas mažina bendradarbiavimą su Zimbabve: 2007 m. Hararė nebuvo įtrauktas į prezidento Hu kelionę po Afriką, o šiuo metu Pekinas pareiškė, kad teiks šiai šaliai tik humanitarinę pagalbą.

Tarptautinės bendruomenės nuomonė dėl Darfuro krizės ir dabartinių brutalių represijų Burmoje turėtų parodyti Kinijai, kad besąlygiška parama despotiškiems režimams gali tapti

jos tarptautinės izoliacijos, kuri turėtų jai neigiamų pasekmių, priežastimi. Pekinui turėtų aiškėti ir investicijų į žlungančios ekonomikos arba nestabilias valstybes pavojai. Pvz., naftos gavybos plotai Sudane yra netoli konfliktų židinių, todėl savaime suprantama, kad investicijos į naftos vamzdynus naudingos tik tuomet, kai galima užtikrinti jų saugumą. O saugumas trumpalaikis, jei konfliktai susiję su žmogaus teisių pažeidimu arba netinkamu valdymu.

Nepaisant to, kad kai kurie apžvalgininkai šiuos pasikeitimus jau vadina Kinijos užsienio politikos „tylia revoliucija“, jie vis dėlto dar tebėra riboto pobūdžio. Šį ribotumą galima būtų susieti su nepatenkinama pagrindinių teisių, laisvių ir atskaitingumo sričių padėtimi pačioje Kinijoje. Dėl to ES turėtų ne tik nuspręsti, kaip paskatinti Kiniją vykdyti atsakingesnę veiklą Afrikoje, bet ir numatyti priemones, jei Kinija nepaklustų tarptautinės bendruomenės reikalavimams.

Konkurencija ar abiem pusėm naudingas lygiateisių partnerių bendradarbiavimas? Iššūkiai ES

ES turi parengti bendrą strategiją Kinijos atžvilgiu, t.y. nugalėti nacionalinių interesų skatinamus nesutarimus, kurie žlugdo Europos sugebėjimą daryti įtaką Kinijos užsienio politikai.

Bendra ES strategija turėtų remtis susitarimais. ES turėtų skatinti Kiniją atlikti svarbesnį konfliktų sprendimo tarpininkės, taikos palaikytojos ir šalių donorių derybų dalyvės vaidmenį.

Jei susitarimai būtų neveiksmingi, ES neturėtų nuvertinti privačios ir visuomeninės kritikos Kinijos atžvilgiu jėgos. ES valstybės narės ir JTST narės turėtų, jei reikia, nesvyruoti ir leisti Kinijai vienai vetuoti JTST – taip parodyti jos izoliaciją.

ES taip pat turėtų nutraukti savo bendradarbiavimo su Afrika, pagrįsto istorinėmis arba kultūrinėmis tradicijomis ir kalbų bendrumu, idealizavimą. Europa turi paversti milžinišką savo įtakos Afrikoje potencialą tikromis politinėmis ir diplomatinėmis priemonėmis, tarnaujančiomis tvariai Afrikos plėtrai. Gyvybiškai svarbu, kad ES laikytųsi savo susitarimų su išlygomis politikos, t.y. didintų susitarimų su tinkamomis išlygomis skaičių, didindama paramą vyriausybėms, valstybės institucijoms, pilietinės visuomenės organizacijoms ir žiniasklaidai, kad Afrikos šalys būtų skatinamos laikytis žmogaus teisių, demokratijos ir atskaitingo valdymo principų.

Bendradarbiaudama su Kinija dėl veiklos Afrikoje, ES neturėtų pamiršti santykių su didžiausiomis pasaulinės rinkos dalyvėmis – JAV, Brazilija ir Indija.

Kinijos veikla Afrikoje jau davė teigiamų rezultatų, t.y. pakeitė požiūrį į šį žemyną ir leido suprasti, kad Afrika iš skurdaus ir iš labdaros gyvenančio žemyno tapo tinkamu Europos partneriu, kurio gamtos ištekliai galėtų sumažinti Vakarų priklausomybę nuo nepatikimo naftos tiekimo iš Vidurio Europos, ir kad Afrika teikia daug galimybių verslo plėtrai. Ypač svarbu turėti omeny, kad pagrindinis Afrikos turtas – jos žmonės. ES ir jos partneriai, susiję su Afrikos plėtros sritimi, turėtų nustatyti šiuos savo politikos Afrikoje prioritetus: skatinti suteikti daugiau teisių moterims, remti pilietinės visuomenės organizacijas, taip pat laisvą

„daugiabalsę“ žiniasklaidą.

Europos Parlamentas turėtų visų pirma užsibrėžti padėti Afrikos Parlamentui ir Afrikos šalių parlamentams sukurti atitinkamas kontrolės struktūras. Jis taip pat kartu su Kinijos NLK turėtų įvertinti ES ir Kinijos politikos įtaką Afrikai.

26.2.2008

UŽSIENIO REIKALŲ KOMITETO NUOMONĖ

pateikta Vystymosi komitetui

dėl Kinijos politikos ir jos poveikio Afrikai
(2007/2255(INI))

Nuomonės referentas: Bastiaan Belder

PASIŪLYMAI

Užsienio reikalų komitetas ragina atsakingą Vystymosi komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

1. pažymi, kad Kinijos ekonominė ir politinė galia auga dėl didėjančio jos įsitraukimo į Afrikoje vykstančius procesus; mano, kad Europos Sąjunga savo santykius su Afrika ir Kinija turėtų vertinti atsižvelgdama į pasaulinį kontekstą; palankiai vertintų bendrą daugiašalį Europos Sąjungos požiūrį šiuo klausimu;
2. pažymi, kad Afrika – tai labai nevienalytis regionas, turint mintyje jos politinį, visuomeninį ir ekonominį vystymąsi, ir kad joje labai daug regioninių organizacijų; todėl mano, kad Kinijai reikėtų formuoti diferencijuotą požiūrį į šį regioną;
3. pažymi, kad daugiausia dvišalis Kinijos požiūris į Afriką neatitinka ES požiūrio, kuris visų pirma yra daugiašalis, ir kad Kinijos nesikišimo politika ir atlidumas abejotinų režimų, pvz., Sudane ir Zimbabvėje, atžvilgiu gali tapti susirūpinimo priežastimi; nepaisant to, palankiai vertina ir skatina naujausias Kinijos politikos tendencijas Afrikos atžvilgiu, nes atrodo, kad Kinija vis labiau suvokia savo kaip svarbios pasaulio veikėjos atsakomybę;
4. ragina Kinijos valdžios institucijas palaikant santykius su Afrika gerbti demokratijos ir gero valdymo principus bei žmogaus teises;
5. pažymi, kad 2006 m. lapkričio mėn. Pekine vyko trečiasis Kinijos ir Afrikos bendradarbiavimo forumo (angl. FOCAC) aukščiausiojo lygio susitikimas ir jame priimta deklaracija, kurioje skelbiama, kad Kinija ir Afrika užmezgė „naujos rūšies strateginę

partnerystę“; palankiai vertina šį bendradarbiavimą, nes jį vykdant galima spręsti su globalizacija susijusius uždavinius ir skatinti bendrą vystymąsi, tačiau apgailestauja, kad į jį neįtrauktos daugelis Taivaną pripažinusių Afrikos valstybių;

6. mano, kad, atsižvelgiant į Kinijos veiklą Afrikoje, vykdant Europos Sąjungos užsienio politiką energetikos srityje didesnis dėmesys turėtų būti skiriamas bendradarbiavimui su Afrika; norėtų, kad šis regionas ir Europos Sąjunga aktyviai bendradarbiautų energetikos politikos srityje;
7. norėtų, kad Kinijos veikla Afrikoje apimtų ne tik šalis, kurios įdomios energetikos politikos aspektu, bet ir būtų apsvaistyta, kaip bendradarbiauti su visomis Afrikos valstybėmis;
8. džiaugiasi Kinijos pasiryžimu praktiškai bendradarbiauti su Afrikos šalimis jų neglobojant; pažymi, kad tai pragmatiškas bendradarbiavimas; todėl apgailestauja, kad Kinija bendradarbiauja su Afrikos represinio režimo valstybėmis; atkreipia dėmesį į tai, jog būtų pageidautina, kad bendradarbiavimas apimtų politines sąlygas ir daugiau dėmesio būtų skiriama žmogaus teisėms bei aplinkos apsaugos standartams;
9. atsižvelgia į Kinijos veiksmų Afrikoje ekologinį poveikį; ragina Kiniją būti atsakinga aplinkos prižiūrėtoja ir Kinijoje, ir Afrikoje;
10. siūlo Komisijai pradėti su Kinijos institucijomis konkretų dialogą dėl: a) Europos Sąjungos ir Kinijos veiksmų suderinimo skatinant Afriką geriau laikytis jos pasirašytų tarptautinių konvencijų, susitarimų ir sutarčių dėl prekybos ginklais, žmogaus teisių, gero valdymo ir aplinkos apsaugos; b) trišalės Kinijos, Europos Sąjungos ir Afrikos šalių partnerystės užmezgimo galimybės įvertinimo, siekiant teikti daugiau paramos vystymuisi, padidinti remiamų projektų skaičių ir geriau juos suderinti su Tūkstantmečio vystymosi tikslais bei laikytis Jungtinių Tautų taisyklių ir konvencijų;
11. remia Lisabonoje patvirtintą ES ir Afrikos strategiją; taip pat ragina vykdyti intensyvesnį visa apimančią ES, Kinijos ir Afrikos politinį dialogą Afrikos klausimu;
12. mano, kad dėl naujų Afrikoje atsirandančių išorės veikėjų ir politinių jėgų, ypač Kinijos, vaidmens taip pat reikia iš naujo įvertinti Europos Sąjungos ir Afrikos strateginę partnerystę;
13. mano, kad Kinijos veikla Afrikoje ir neseniai užmezgta Europos Sąjungos ir Afrikos strateginė partnerystė turėtų derėti tarp savęs;
14. pažymi, kad Kinija aktyviai siekia užmegzti prekybos santykius su Afrikos šalimis; ragina Kiniją laikytis šioje srityje pagrindinių darbo standartų, nes Afrikoje veikiančios Kinijos įmonės dažnai kaltinamos Tarptautinės darbo organizacijos standartų nepaisymu;
15. ragina Europos Sąjungą ir Kiniją investuoti į mokymą ir švietimą Afrikoje, nes kvalifikuoti darbuotojai – didesnio nepriklausomo vystymosi pagrindas;
16. Kinijos institucijos neseniai įvykdė konstitucinę reformą ir dabar mirties bausmę gali skirti tik Aukščiausiasis teismas (anksčiau tokį nuosprendį galėjo paskelbti bet kuris vietos

teisėjas), todėl tikisi, kad naujo lygmens Kinijos veikla Afrikoje apskritai turės teigiamos įtakos laikantis žmogaus teisių standartų Afrikoje;

GALUTINIO BALSAVIMO KOMITETE REZULTATAI

Priėmimo data	25.2.2008
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 28 -: 1 0: 2
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Angelika Beer, Bastiaan Belder, Colm Burke, Véronique De Keyser, Giorgos Dimitrakopoulos, Michael Gahler, Alfred Gomolka, Klaus Hänsch, Jana Hybášková, Anna Ibrisagic, Jelko Kacin, Metin Kazak, Maria Eleni Koppa, Helmut Kuhne, Vytautas Landsbergis, Johannes Lebech, Francisco José Millán Mon, Philippe Morillon, Annemie Neyts-Uyttebroeck, Ioan Mircea Paşcu, Alojz Peterle, Samuli Pohjamo, Libor Rouček, Jacek Saryusz-Wolski, Hannes Swoboda, István Szent-Iványi, Ari Vatanen
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavęs (-ę) pavaduojantis (-ys) narys (-iai)	Laima Liucija Andrikienė, Árpád Duka-Zólyomi, Marie Anne Isler Béguin, Evgeni Kirilov, Józef Pinior, Inger Segelström

25.2.2008

TARPTAUTINĖS PREKYBOS KOMITETO NUOMONĖ

pateikta Vystymosi komitetui

dėl Kinijos politikos ir jos įtakos Afrikai
(2007/2255(INI))

Nuomonės referentė: Erika Mann

PASIŪLYMAI

Tarptautinės prekybos komitetas ragina atsakingą Vystymosi komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

- A. atsižvelgdamas į Afrikos ir ES strateginę partnerystę ir bendrą Afrikos ir ES strategiją bei veiksmų planą (2007 m.) ir Afrikos ir ES partnerystę prekybos ir regioninės integracijos, taip pat mokslo, informacinės visuomenės ir kosmoso klausimais,
- B. atsižvelgdamas į pradžią iniciatyvos „ES ir Afrikos partnerystė infrastruktūros klausimais“ (2007 m.), kurioje nurodomas poreikis investuoti į infrastruktūrų (transportas, energija, vanduo ir informacinės bei ryšių technologijos) sąsajas siekiant palengvinti tvarią plėtrą,
- C. atsižvelgdamas į ES ir Afrikos verslo forumo pareiškimą dėl antrojo ES ir Afrikos aukščiausio lygio susitikimo (2007 m.),
  1. atkreipia dėmesį į tai, kad importas iš Afrikos sudaro 9 proc. ES importo; pusė šio importo yra produktai, susiję su energetika, 23 proc. – pramonės gaminiai ir 11 proc. – maisto produktai ir žemės ūkio produkcija; ES eksportas į Afriką sudaro 8,3 proc. ES eksporto, 78 proc. šio eksporto susiję su įrengimais, cheminėmis medžiagomis ir pramonės gaminiais; Pietų Afrika yra didžiausia ES prekybos partnerė (importas ir eksportas); apgailestauja, kad Europos prekybos su Afrika mastas ir toliau mažėja, nors ES tebėra svarbiausia jos prekybos partnerė;
  2. atkreipia dėmesį į tai, kad Kinijos ekonomika per pastaruosius dvidešimt metų sparčiai vystėsi, ir tai, apskritai, darė didelę įtaką ES ir Kinijos prekybos ir ekonominiams

santykiams; nuo 1978 m. bendros dvišalės prekybos apimtys padidėjo daugiau nei šešiasdešimt kartų ir 2005 m. sudarė 210 milijardų eurų; 9-ojo dešimtmečio pradžios ES prekybos perteklius 2005 m. tapo deficitu, kuris sudarė 106 milijardus eurų, o tai pats didžiausias ES prekybos su bet koku partneriu deficitas; dabar Kinija yra antra pagal dydį (po JAV) ES prekybos partnerė; 2000 m. ES ir Kinija pasirašė dvišalį rinkos atvėrimo susitarimą ir tai buvo svarbus Kinijos stojimo į PPO proceso etapas; Kinijai įstojus daugeliu skirtingų aspektų pakito pasaulinės prekybos modeliai;

3. atkreipia dėmesį į tai, kad apie 3,6 proc. Kinijos importo yra iš Afrikos, o Afrikai tenka 2,8 proc. Kinijos eksporto; atkreipia dėmesį, kad Kinijos prekybos su Afrika apimtys nuo 2 mlrd. JAV dolerių 1999 m. padidėjo iki maždaug 39,7 mlrd. JAV dolerių 2005 m.; Kinija dabar yra trečia pagal svarbą Afrikos prekybos partnerė; aišku, kad Afrika tampa nauja Kinijos ekonomikos plėtros zona, kuri labai veiksmingai sieja „pagalbos mainais už naftą“ strategijas su užsienio politikos priemonėmis;
4. pažymi, kad Kinija investuoja į infrastruktūrą, ir tai ypač svarbu spartinant augimą, mažinant skurdą ir plečiant prekybos apimtį; rekomenduoja ES skirti daugiau lėšų iš dabartinio pagalbai skirto biudžeto infrastruktūros projektams, kuriems įgyvendinti nesugebama pritraukti tiesioginių investicijų iš užsienio;
5. atkreipia dėmesį į tai, kad Kinijos ekonomika per pastaruosius keletą metų augo ypač sparčiai – vidutiniškai 9 proc. per metus ir Kinija tapo pirmaujančia eksportuotoja; pabrėžia, kad dėl to, jog Kinija vėl tapo didžiausia pasaulio ekonomikos šalimi, iš esmės pakito prekybos srautų ir tarptautinių rinkų padėtis; pažymi, kad norėdama palaikyti šią plėtrą Kinija tapo grynąja naftos, taip pat daugelio kitų žaliavų bei prekių, importuotoja ir dėl Kinijos naftos poreikio labai padidėjo visų rūšių naudingųjų iškasenų ir žemės ūkio produktų kainos;
6. atkreipia dėmesį į tai, kad per pastaruosius ketverius metus maždaug 40 proc. visos padidėjusios pasaulinės naftos paklausos sudarė Kinijos naftos poreikis; pabrėžia, kad 30 proc. Kinijos žaliavinės naftos importuojama iš Afrikos; pabrėžia, kad tikėtina, jog Kinijos priklausomybė nuo importuojamos naftos ir toliau didės, o iki 2010 m. ji importuos 45 proc. viso reikiamo naftos kiekio; pabrėžia, kad didėjantis Kinijos energijos poreikis ir jos noras toliau didinti energijos importą paskatino Kiniją ieškoti naftos tiekėjų Afrikos valstybėse; mano, kad ypač svarbu, jog ES paragintų visus politinių galių turinčius veikėjus bei Afrikoje veikiančius tarptautinius investuotojus griežtai laikytis gavybos pramonei taikomų socialinių ir aplinkos apsaugos taisyklių, kurias 2002 m. nustatė Pasaulio bankas;
7. pageidauja, kad ES politika apskritai būtų grindžiama požiūriu „daugiau Europos Afrikoje“; pageidauja, kad ES būtų labiau regima (būtų stiprinamas Europos, kaip regiono, įvaizdis) ir kad visoje Afrikoje aktyviau veiktų Europos tarpininkavimo institucijos (daugiau dvišalių prekybos rėmų, Europos prekybos rėmų užsienio šalyse, daugiau Europos verslo forumų, glaudžių ryšių su Europos ir Afrikos diasporomis), nes tai ypač svarbu norint sukurti stipresnius ES ir Afrikos ekonominius ryšius;
8. nurodo, kad agresyvi Kinijos prekybos politika turi didelį poveikį Europos interesams Afrikos žemyne ir taip pat ES prieigai prie prekių, o Europos Sąjunga, išlikdama didžiausia paramos Afrikai teikėja, per pastarąjį dešimtmetį nesugebėjo suderinti

teikiamos pagalbos ir žymios prekybos santykių su Afrikos šalimis plėtros;

9. pabrėžia, kad Afrikai svarbu parengti savo strategiją Kinijos atžvilgiu; pažymi, kad tokia strategija ypač svarbi stiprinant Kinijos ir Afrikos prekybos santykių abišališkumą; pabrėžia, kad taikant šią strategiją būtina užtikrinti aktyvesnį Afrikos darbininkų dalyvavimą Afrikoje vykdomuose Kinijos projektuose, didesnę Kinijos norą įdiegti technologijas ir geresnį tipišku Afrikos eksporto gaminių, pvz., kavos, kakavos ir odos dirbinių, patekimą į Kinijos rinkas;
10. pripažįsta, kad ypač visapusiškas Ekonominės partnerystės susitarimų, ypač tvarios plėtros elementų, įgyvendinimas ir Dohos derybų raundo užbaigimas galėtų suteikti naudos tiek ES, tiek ir Afrikos šalims, nes būtų atverta daugiau prekybos galimybių; rekomenduoja Komisijai padėti Afrikoje vykdyti su konkrečiu pajėgumų kūrimu ir prekybos lengvinimu susijusias programas; ypač ES galėtų padėti privačiam sektoriui sukurti efektyviai veikiančias laboratorijas, skirtas gaminiams ir (arba) maisto produktams testuoti, kas pagerintų eksporto į ES (ir galbūt į Kiniją) galimybes ir užtikrintų patikimesnį testavimą vietos rinkose;
11. pažymi, kad skirtingai nei ES strategijoje Kinijos prekybos politikoje požiūris į Afriką paremtas valstybių santykiais pagal principą „valstybė – valstybei“ ir nepaisoma žmogaus teisių, įmonių socialinės atsakomybės, aplinkos ir socialinius standartų, o tai suteikia Kinijai didelių santykinų privalumų Afrikoje;
12. mato tarptautinės konkurencijos iškreipimų, nes naujiems konkurentams iš besiformuojančių rinkų netaikoma griežtų EBPO nuostatų dėl aplinkos, socialinių bei etinių standartų, kurie vėliau buvo perkelti į Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos narių nacionalinius teisės aktus; rekomenduoja Komisijai sutelkti tarptautinio masto paramą siekiant, kad būtų taikomi šie standartai;
13. atkreipia dėmesį į tai, kad didelis dėmesys, kurį Kinija skiria Afrikos žemynui, ir jos vykdomos politikos sėkmė rodo, kad Afrika turi potencialą, ypač kaip prekių ir energijos šaltinių tiekėja; mano, kad esama didelių ES ir Afrikos prekybos santykių plėtros galimybių ir kad tai suteiktų neabejotinos naudos abiem partneriams;
14. primygtinai pataria Komisijai įvertinti vadinamuosius laikinuosius ekonominės partnerystės susitarimus, iniciatyvą „Viskas, išskyrus ginklus“ ir susitarimus su mažiausiai išsivysčiusiomis šalimis siekiant suprasti, ar, ir jei taip, kaip Afrikoje veikiančios Kinijos įmonės gali nerimą keliančiu kenksmingu, neproporcingu arba nenumatytu būdu gauti naudos iš palankių patekimo į rinką sąlygų, suteikiamų pagal šiuos susitarimus;
15. pripažįsta, kad Afrikos ekonominė plėtra ateityje pagrįstai Europos Sąjungai yra prioritetas; pripažįsta, kad prekybos ir regioninė integracija yra vienas iš keturių bendroje ES ir Afrikos strategijoje apibrėžtų politikos prioritetų;
16. nurodo, kad prekybos įvairinimas apskritai yra pagrindinis veiksnys, norint visose Afrikos valstybėse pasiekti realaus ekonomikos augimo; pabrėžia, kad Kinijos produktų eksportas į Afriką neturėtų trukdyti Afrikos pramonės plėtrai arba panaikinti tokios pramonės konkurencingumo;

17. ragina Komisiją ir valstybes nares artimiausiu laiku kartu su Afrikos šalimis parengti žaliavų naudojimo strategiją, nes pačios Afrikos ilgalaikis interesas yra kontroliuoti savo nuosavų žaliavų išgavimą ir į pasaulio rinkas teikti savo žaliavas bei perdirbtus gaminius;
18. ragina Komisiją įvertinti, koku mastu galima būtų veiksmingai susitarti PPO dėl tarptautinės prekybos santykių kokybės kriterijų, ypač dėl galimybės atskirti panašius gaminius išmatuojant ir paženklinant perdirbimo ir gamybos metodų (angl. PPM) „ekologinį pėdsaką“, taip pat įvertinti, kaip vykdant daugiašalius susitarimus dėl aplinkos būtų galima sustiprinti PPO prekybos politikos įgyvendinimo stebėjimą;
19. rekomenduoja Komisijai ir valstybėms narėms rasti su Kinija susitarimą dėl bendrų standartų nustatymo Afrikoje, kurie būtų taikomi užimtumui ir vietinės darbo jėgos mokymams pagal tarptautiniu mastu pripažintus darbo standartus; rekomenduoja bendradarbiauti su vietos rangovais ir tiekėjais bei perduoti technines žinias; rekomenduoja gerbti ir saugoti aplinką perdirbant atliekas ir panaudotas medžiagas bei imtis efektyvaus energijos naudojimo priemonių;
20. mano, kad bendradarbiavimas ir techninė parama išgaunant žaliavas bei pateikiant jas į rinką turėtų būti svarbus bet kokio Europos pasiūlymo Afrikai elementas; todėl ragina šiose srityse rengti daugiau mokymo programų, ypač susijusių su vystomuoju bendradarbiavimu;
21. rekomenduoja Komisijai derybose su Kinija reikalauti, kad į partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimą būtų įtrauktas naujas prekybos skyrius, įtvirtinti privalomi nuostatai, susiję su Tarptautinės darbo organizacijos taikomais pagrindiniais darbo standartais, įmonių socialine ir aplinkos apsaugos atsakomybe, nuostatomis dėl apsaugos nuo socialinio ir aplinkosauginio dempingo, Tarptautinės darbo organizacijos rekomendacijomis dėl tinkamo darbo, taip pat laikytis tarptautiniuose susitarimuose dėl žmogaus teisių numatytų reikalavimų;
22. rekomenduoja užtikrinti, kad Europos rangovai, įgyvendindami projektus, naudotų vietinę darbo jėgą ir naudotųsi vietos privačiojo sektoriaus paslaugomis bei užtikrintų tvarumą visu projekto įgyvendinimo laikotarpiu; pabrėžia stipresnio ir įvairaus privačiojo sektoriaus svarbą tvarios plėtros požiūriu ir skurdo mažinimo Afrikos žemyne svarbą;
23. mano, kad norint užtikrinti tvarią plėtrą Afrikoje ypač svarbu sukurti regionines ekonomikos sistemas ir sustiprinti regioninį Afrikos valstybių bendradarbiavimą; atkreipia dėmesį į tai, kad Kinijos veikla Afrikoje turėtų lemti didesnę paramą regioniniam prekybos bendradarbiavimui tarp Afrikos valstybių;
24. apskritai rekomenduoja Komisijai inicijuoti aukšto lygio keitimąsi nuomonėmis su savo Kinijos kolegomis dėl Kinijos ir ES vykdomos plėtros politikos krypčių bei būdų, kuriais būtų galima stiprinti abipusį bendradarbiavimą;
25. supranta, jog norint skubiai įgyvendinti Tūkstantmečio vystymosi tikslus reikia, kad tvariai vystytųsi Afrikos šalys ir daugiau pajamų būtų gaunama vietos lygmeniu; mano, kad tai, be kita ko, turėtų apimti ekonominį įvairinimą mažinant priklausomybę nuo prekių eksporto ir stiprinant regioninę integraciją,

26. pripažįsta, kad dėl atvirų arba slaptų Kinijos projektų subsidijavimo ir Kinijos vyriausybės (arba valstybei visiškai priklausančių bendrovių) pasiūlymų Europos ekonominėms investicijoms egzistuoja nepalankios konkurencijai sąlygos: dėl didesnių išlaidų, susijusių su aukštesniais socialiniais ir ekonominiais standartais, kurių netaiko konkurentai iš Kinijos; dėl Kinijos paramos, dėl kurios Europos bendrovėms neleidžiama prisijungti prie Kinijos lėšomis finansuojamų projektų; dėl Europos bendrovių ribotos prieigos prie finansavimo ir apsaugos nuo investicinės rizikos priemonių;
27. pritaria Kinijos dalyvavimui įgyvendinant Nykstančių laukinių faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos konvenciją (angl. CITES); rekomenduoja Kinijai prekiaujant su Afrika visapusiškai laikytis CITES iniciatyvos, nes ja siekiama užtikrinti, kad prekyba laukinių rūšių fauna ir flora nekenktų jų išlikimui; atsižvelgdamas į tai, pritaria 2007 m. birželio mėn. pasirašytam 9 metų trukmės prekybos dramblio kaulu moratoriumui;
28. ragina Komisiją pradėti diskusijas su Kinija dėl konkrečios paramos gavybos pramonės įmonių skaidrumo iniciatyvai, kurią Kinija jau patvirtino;
29. yra kritiškos nuomonės apie Kinijos pagalbą, teikiamą lengvatinių paskolų forma, ir sistemingą valstybinių statybos bendrovių subsidijavimą, turėdamas mintyje tarptautinę konkurenciją; priešingai, Kinija gina savo vidaus rinką taikydamą diskriminacinę atrankos sistemą, kuri, kaip matyti iš Prekybos generalinio direktorato užsakyto tyrimo rezultatų, prisidėjo prie to, kad užsienio rangovų rinkos dalis sumažėjo nuo 6 proc., kaip buvo iki Kinijos įstojimo į PPO, iki mažiau kaip 1 proc. šiomis dienomis;
30. primena, kad 2007 m. Kinija įsteigė fondą „China Investment Cooperation Ltd.“, kurio aktyvai sudaro 200 mlrd. JAV dolerių ir kuris šiuo metu yra šeštas pagal dydį nepriklausomas turto fondas pasaulyje;
31. primena, kad valstybei priklausančios Kinijos bendrovės, investuodamos į Afrikoje, be abejo, gali sau leisti didesnę riziką; atkreipia dėmesį į tai, kad Kinijos energijos bendrovė „CNOOC Ltd.“ paskelbė apie jūroje esančio naftos telkinio Nigerijoje 45 proc. dalies įsigijimą už 2,27 mlrd. JAV dolerių;
32. pripažįsta, kad pagal Afrikos ir ES strateginės partnerystės susitarimą vidaus rinkų plėtra ir regioninė integracija laikoma strateginiu prioritetu; ši strategija bus remiama pagal Afrikos ir ES partnerystės susitarimą dėl prekybos ir regioninės integracijos; dėl to Pirmajame veiksmų plane (2008–2010 m.) raginama ES ir Afrikos strateginį bendradarbiavimą įgyvendinti kaip prioritetinį, kuriuo būtų remiamos investicijos į tvarią visų susijusių sektorių infrastruktūrą;
33. pripažįsta, kad Afrikos vyriausybių ir pagalbos plėtrai agentūrų infrastruktūrai skiriamų lėšų dalis 10-ajame dešimtmetyje stipriai sumažėjo; taip pat pripažįsta, kad ES valstybių narių parama ūkio infrastruktūrai ir paslaugoms, daugiausia transporto ir iš dalies energijos srityje, per pastarąjį dešimtmetį gerokai sumažėjo;
34. rekomenduoja Komisijai sukurti greičiau taikomas ES vystomosios pagalbos procedūras, atsižvelgiant į infrastruktūrą; tai galėtų sudaryti tokias pat sąlygas kaip ir Kinijos bendrovėms, kurios naudojami tuo, kad Kinijos vyriausybės pagalba ar vyriausybės garantuojamos paskolų suteikimo procedūros ypač sparčios;

35. rekomenduoja Komisijai ir valstybėms narėms iš ES lėšų remiamiems infrastruktūros projektams suteikti pirmenybę atsižvelgiant į jų poveikį regioninei integracijai ir visos žemyno plėtros potencialui (Visos Afrikos tinklai); rekomenduoja, kad, norėdamos gauti Komisijos finansavimą, bendrovės turėtų laikytis aplinkos apsaugos, socialinių ir finansinių ES *acquis communautaire* nustatytų standartų;
36. rekomenduoja Komisijai suformuoti Afrikos darbo grupę, kuri būtų skirta nuoseklesniu būdu spręsti strateginiams, politikos, prekybos ir infrastruktūros uždaviniams bei susijusiems klausimams; ši darbo grupė galėtų padėti sudaryti tokias pat sąlygas, kaip ir konkurentams iš kitų regionų; pagrindinės sritys, į kurias būtina atsižvelgti, apima eksporto finansavimą, eksporto paskolų draudimą, viešuosius pirkimus, skaidrumo taisykles ir procedūras;
37. supranta, kokį teigiamą vaidmenį informacinės ir ryšių technologijos vaidina remiant plėtrą, konkurencingumą ir kuriant darbo vietas; rekomenduoja Komisijai vykdyti Afrikos ir Europos programas labiau atsižvelgiant į informacinių ir ryšių technologijų pajėgumų didinimą mažosiose ir vidutinėse įmonėse, viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės pagrindu užtikrinant, kad bus kuriamos institucijos ir politikos kryptys, skirtos investicijoms, naujovių ir technologijų perdavimui palengvinti;
38. pripažįsta, kad prieiga prie tvarių energijos šaltinių labai svarbi abiem žemynams; Europos ir Afrikos partnerystė turėtų apimti tiekimo saugumą, technologijų perdavimą atsinaujinančios energijos sektoriuje, tvarų išteklių išgavimą ir energijos rinkų skaidrumą;
39. remia ES ir Afrikos klimato iniciatyvą, kuri skirta padėti Afrikos šalims kovoti su žalingu klimato kaitos poveikiu jų aplinkai ir ekonomikai; remia tarptautinį klimato režimą po 2012 m., pagal kurį bus patobulintas švarios plėtros mechanizmas ir formuojamas su sektoriais susijęs pramonės požiūris į šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo mažinimą;
40. rekomenduoja Komisijai patobulinti Europos finansinių institucijų teikiamą investicijų rizikos draudimą siekiant sumažinti riziką tam tikrose privačiajam sektoriui strategiškai svarbiose srityse, kaip antai žaliavos arba pagrindiniai infrastruktūros sektoriai (įskaitant aukštųjų technologijų sektorius), o tai turėtų teigiamą įtaką Afrikos šalių vystymuisi; mano, kad tai, be abejo, sukurtų vienodas sąlygas, palyginti su valstybei priklausančiomis ir (arba) jos remiamomis Kinijos bendrovėmis, kurių rūpesčiai dėl rizikos valdymo mažesni;
41. rekomenduoja Komisijai, Europos plėtros bankui ir Europos dvišalės plėtros agentūroms specialiuose fonduose sutelkti daugiau Afrikos infrastruktūros plėtrai skirtų finansinių išteklių; rekomenduoja konkurenciją sutelkti ties kokybe, tvarumu ir visos projekto vykdymo trukmės išlaidomis, o ne žemiausia statybos etapo kaina; pagal tokias ilgalaikes sutartis būtų užtikrinama, kad Europos mokesčių mokėtojų pinigai iš tiesų ilgą laiką padėtų vietos gyventojams, taip pat būtų palengvinamas technologijų perdavimas vietos statybos pramonei ir skatinamas vietos užimtumas;
42. yra skeptiškai nusiteikęs dėl pokyčio, kuris atsiranda nuo projektų finansavimo pereinant prie įmokų į biudžetą ir nuo standartinių dokumentų teikimui viešiesiems pirkimams taisyklių – prie šalies viešųjų pirkimų sistemos, ką vykdo Europos ir tarptautinės finansų

institucijos; rekomenduoja Komisijai dar kartą įvertinti savo strategiją ir pranešti apie tai Europos Parlamentui iki kito ES ir Afrikos aukščiausio lygio susitikimo;

GALUTINIO BALSAVIMO KOMITETE REZULTATAI

Priėmimo data	25.2.2008
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 18 -: 3 0: 2
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Kader Arif, Daniel Caspary, Françoise Castex, Christofer Fjellner, Glyn Ford, Jacky Hénin, Syed Kamall, Marusya Ivanova Lyubcheva, Erika Mann, Helmuth Markov, Cristiana Muscardini, Vural Öger, Georgios Papastamkos, Tokia Saïfi, Iuliu Winkler, Corien Wortmann-Kool
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavęs (-ę) pavaduojantis (-ys) narys (-iai)	Jean-Pierre Audy, Danutė Budreikaitė, Albert Deß, Elisa Ferreira, Carl Schlyter, Zbigniew Zaleski
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavęs (-ę) pavaduojantis (-ys) narys (-iai) (178 straipsnio 2 dalis)	Luigi Cocilovo

GALUTINIO BALSAVIMO KOMITETE REZULTATAI

Priėmimo data	27.2.2008
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 29 -: 1 0: 0
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Alessandro Battilocchio, Thijs Berman, Josep Borrell Fontelles, Danutė Budreikaitė, Marie-Arlette Carlotti, Thierry Cornillet, Corina Crețu, Nirj Deva, Koenraad Dillen, Beniamino Donnici, Fernando Fernández Martín, Hélène Goudin, Alain Hutchinson, Filip Kaczmarek, Glenys Kinnock, Maria Martens, Luisa Morgantini, Horst Posdorf, Frithjof Schmidt, Jürgen Schröder, Feleknaš Uca, Johan Van Hecke, Luis Yañez-Barnuevo García, Anna Záborská
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavęs (-ę) pavaduojantis (-ys) narys (-iai)	Ana Maria Gomes, Fiona Hall, Manolis Mavrommatis, Linda McAvan, Ralf Walter, Gabriele Zimmer